

TURA

www.planinsko-drustvo-vipava.si

2005 številka 12

Uvodna beseda	3
Pogovor	6
Poezija	16
Izleti	18
Tabori	26
Transverzala	32
Alpinizem	51
Orientacija	56
CUIO	59
Oprema	62
Ta kratke	69
Članarina	71
Oglasi	75

Tura

Glasilo Planinskega društva Vipava

IZDALO

Planinsko društvo Vipava

ODGOVORNA OSEBA

Jurij Nabergoj

GLAVNI UREDNIK

Aljoša Rehar

RAČUNALNIŠKO OBLIKOVANJE

Samuel Rodman Oprešnik

LEKTOR

David Puc

FOTOGRAFIJE SO PRISPEVALI

Leon Kodre, Dejan Koren, Helena Kravos, Pavel

Makovec, Aljoša Rehar, Anton Sazonov - Tonač

RISBE IN NASLOVNICA

Peter Mikuž

TISK

Tiskarstvo Pajk, Dragomer, Brezovica

NAKLADA

650 izvodov

Vipava, maj 2005

Pomemben je odnos

Vsaka skupnost se, če je le kolikor toliko zdrava, prej ali slej začne razvijati in to skorajda neizogibno pripelje do njenega razslojevanja. Tako se začnejo pojavljati posamezniki, pa tudi cele skupine, ki se v skladu s svojimi nekoliko drugačnimi interesi odcepijo od sprva homogene celote. S tem seveda ni čisto nič narobe. Človeška zgodovina kaže, da je to nekaj naravnega, nekaj nenehno se odvijajočega. Vsaka odcepljena skupina, če je zdravo usmerjena v smislu sposobnosti lastnega obnavljanja, tako kmalu doživi nadaljnje drobljenje na še manjše enote.

Pri vsem tem se postavlja vprašanje, kaj se ta čas dogaja s tisto začetno, homogeno celoto. Odgovor je skorajda samoumeven. Z vse večjim drobljenjem se nekdanje osrednje jedro skupnosti preobrazi v množico bolj ali manj povezanih, bolj ali manj oddaljenih si skupin. Seveda ta proces ne poteka brez zapletov. Vsaka vnovična ločitev namreč boli, še posebej tiste, od katerih se nekdo odceplja. Toda to je neizogibno, zato se je pri vsem skupaj bolj plodno vprašati, kaj takšno množico skupin sploh še drži skupaj. Odgovor na to vprašanje ni tako zelo enostaven, vsekakor pa je mogoče eno izmed osnovnih vezi tako razslojene skupnosti najti v vrednotah, spoštovanju nekaterih osnovnih načel in s tem v odnosu do drugih.

Planinstvo oziroma gornišstvo pri tem ni nobena izjema. Tudi tu je prihajalo do razslojevanja, da pa je to lahko zelo boleča zadeva, dokazuje še vedno nedokončana polemika o odnosu med (starejšim) gorništvom in (mlajšim) alpinizmom. Sprva je bil v ospredju sam pojav te nove oblike zahajanja v gore, nato pa so se na čelo razprave prebila vprašanja o vrednotah in ne nazadnje tudi odnosu. Dejstvo je, da prihaja do razlik med gorniki in alpinisti, vendar pa te niso ključnega pomena, saj so razlike v pogledih del razvoja. Z vidika že prej omenjene povezanosti posameznih delov razslojene družbe je občutno bolj pomemben odnos. Tako odnos do gora kot odnos do drugih, zlasti do tistih, od katerih si se odcepil, oziroma tistih, ki so se

odcepili. Ta odnos je namreč temeljnega pomena za uspešno sobivanje, sožitje.

Priti na vrh po lahki označeni planinski poti ali prek strahospoštovanja vredne stene, nameniti gorskemu svetu ves prosti čas ali se tja odpraviti le občasno, hoditi v ponošenih gojzarjih domačega proizvajalca ali v najdražjih čevljih tujega proizvajalca – vse to je na koncu ne samo brez pomena, marveč celo škodljivo. Prav takšna razlikovanja so namreč, večinoma sicer nenamerno, vir negativnega primerjanja ali izključevanja, samopoveličevanja oziroma omalovaževanja. In to kvari odnose, ki na koncu – take ali drugačne – poti največ štejejo. Brez ustreznega odnosa med enimi in drugimi, brez medsebojnega spoštovanja in enakovrednega obravnavanja ter brez priznavanja soodvisnosti namreč ni pravega zadovoljstva niti ne pravega priznanja za vložen trud.

Poleg tega takšno nespoštovanje ali omalovaževanje drugega zanika bistvo sporočila, ki ga tako gornikom kot alpinistom prinaša gorski svet. Enakost. V gorah smo vsi enaki. O tem piše tudi žal prepogosto pozabljeni častni kodeks slovenskih planincev: »Povsod v družbi, v gorah pa še bolj, mora obveljati načelo enakopravnosti med planinci. Nezdrujljivo s pravim planinstvom je kakršnokoli socialno, narodnostno, rasno in drugo razlikovanje.« Odnos do drugega je torej bistvenega pomena.

O tem nas vsak dan učijo ne samo gore, temveč življenje nasploh. Ko nam, recimo, umre bližnji, se zavemo, da pravo uteho nudijo le spomini na skupne trenutke. In tisti pravi trenutki, ki poleg bolečine vzbujajo tudi radost, so lahko le plod pristnega, spoštuječega odnosa. Takrat slovo oziroma ločitev, čeprav še vedno boleča, ni težka. Takrat vemo, da ni pomembno, koliko časa smo z nekom preživeli, ampak predvsem kako smo ga preživeli; da ni pomembno, kako oblečeni smo k njemu prišli, temveč zakaj smo iskali njegovo bližino. V gorah ter med gorniki in alpinisti, tema skupinama, ki sta med seboj neločljivo povezani, ne bi smelo biti drugače.

Morebitni današnja nezdrava tekmovalnost, neenakovredno, brezbrizno obravnavanje drugega ali naduto samopoveličevanje bodo s časom lahko le vir kvečjemu bolečih spominov. Zdrav odnos, ki drugega upošteva kot enakovrednega, pa bo, nasprotno, tudi čez čas omogočal pravo zadovoljstvo, spomine s karseda malo temnimi lisami.

Vaš urednik

Od Himalaje do Ture in še več

Alpinist in potem alpinistični inštruktor, gorski vodnik, vodja odprav, gorski reševalec in inštruktor gorske reševalne službe. Vse to in še več je Anton Sazonov - Tonač. Je eden tistih moških, ki so s svojo tako rekoč vseživljenjsko predanostjo goram in neizčrpno zagnanostjo na področju vzgoje in izobraževanja izoblikovali trdno jedro slovenskega alpinizma in pomembno prispevali k današnjim uspehom naših alpinistov. Z vsem tem je več kot zanimiv sogovornik, prava zakladnica izkušenj in doživetij, iz katere poleg umirjene skromnosti in preudarnosti veje tudi romantičen duh po začetkih sodobnega slovenskega alpinizma.

Leta 1937 rojeni Tonač, ki je v svoji gorniški »karieri« opravil okrog 250 alpinističnih vzponov, pa je za nas, Vipavce, zanimiv še po drugi, ostali Sloveniji manj znani plati. Skupaj z Otmarjem Črnilogarjem, nekdanjim predsednikom vipavskega planinskega društva, je namreč zastavil smer, po kateri so nato vipavski planinci speljali zavarovano plezalno pot na Gradiško Turo.

Kdaj ste se začeli gorniško udejstvovati?

Z gorami sem se pravzaprav prvič bolj resno srečal, ko sem bil star približno 13, 14 let. Takrat smo taborili v Bohinju, pod hotelom pod Voglom. Takrat je bil tisti hotel prazen, cesta je bila še makadamska, avtomobilov ni bilo. Taborili smo na nekem polotočku ob cesti. Bila je nekakšna kolonija. No, in s to kolonijo smo šli na Komno, pa proti Bogatinu, en izlet smo naredili na Črno prst. To je bilo moje prvo srečanje z malo višjimi gorami.

Kako je šlo potem naprej?

Bolj resno sem se začel z gorami ukvarjati, malo preden sem šel v vojsko. Vendar takrat še nisem plezal, ampak sem samo veliko hodil po hribih. Tako poleti kot pozimi. Takrat sem bil star okrog 17, 18 let. Eno tako prvo turo, ki je bila bolj resna, smo s prijatelji naredili v

spomladanskih razmerah na Storžič. Brez derez, brez cepina. Nekdo nas je vprašal, da kje pa imamo dereze, in smo rekli: »Ja, kaj pa je to?« Potem nam je rekel, da potem pa ne ve, kako nam bo šlo. Vendar pa se je potem našel še nekdo, ki je rekel, da se je sneg že malo zmehčal in da nam bo tudi brez derez uspelo priti gor. In res nam je uspelo.

V Kranju, kjer sem se učil v industrijski šoli Iskra, sem se vključil tudi v alpinistično šolo. Ker sem veliko hodil po hribih, mi je nekdo namreč rekel, naj se vpišem v plezalno šolo. Tako sem bil zadnje leto svojega bivanja v Kranju tudi član alpinističnega odseka v Kranju. Tam sem naredil samo eno turo – jugovzhodni greben Kočne. To je bilo zame veliko doživetje. Greben je sicer čisto lahek, ampak je bil pa res doživet. Spali smo v bivaku pod Kočno; gor smo prišli ponoči. Bil je divji svet brez markacij, brez ljudi, res prav prima.

Nato pa, ko sem leta 1959 prišel iz vojske – takrat je trajala dve leti – in sem imel že kar veliko planinskih izkušenj, ki sem si jih sam nabral, sem v Ljubljani pri PD Ljubljana Matica videl plakat za alpinistično šolo. Takoj sem se prijavil in začel hoditi na Turnc pod Šmarno goro. Šolo je organizirala Ljubljana Matica, učili pa so nas izkušeni starejši plezalci – Ante Mahkota, Aleš Kunaver, Igor Levstek. S plezanjem sem se torej začel ukvarjati razmeroma pozno, saj sem bil takrat star okrog 21 let.

Imate na te svoje prve plezalne korake kakšen poseben spomin?

Ti spomini so v glavnem lepi, ker odkrivaš čisto nov svet in ti je vsak pogled nov. Ko hodiš po hribih, ti niti ni treba nekam pogledati, ampak že točno veš, kateri hribi so tam, kako zgledajo. Lahko gledaš stran, pa nekemu pripoveduješ, kaj vidi za tvojim hrbtom. Ko pa začneš plezati, vidiš vse kot novo. Skratka, tisti spomini so res lepi. Odkrivaš nov svet, tak nov svet, ki ga v Ljubljani nisi navajen.

Kako ste potem prišli do odprav v tuja gorstva?

Potem ko sva z Jožetom Hudečkom splezala Aschenbrenerjevo, sva bila že med tistimi alpinisti, ki so že malo izstopali iz povprečja. Poleg tega sem imel še nekaj drugih tur – Čopov steber poleti, Skalaška v Triglavu in druge. To so bile takrat ture, ki so visoko kotirale. Tako jasno prideš tudi do odprav. Takrat se je pri Planinski zvezi Slovenije pojavil tudi Pavle Šegula in je začel vrtati po raznih institucijah, da bi po več letih neuspešnih prošenj le šli v Himalajo.

Prva jugoslovanska odprava na Manaslu leta 1955 ali 1956 namreč ni bila izvedena, ker je Beograd ni dovolil. Potem so nekako dovolili, da so fantje okrog leta 1960 šli na Trisul. Tudi za to je po ne vem koliko intervencijah in prošnjah prišlo dovoljenje iz Beograda. Potem je glas okrog teh odprav malo potihnil. Pojavil se je Šegula, ki je očitno bolj poznal to področje, in je malo bolj vrtal in tako zvrtil, da smo leta 1964 organizirali tri odprave. Ena je bila na Svalbard oziroma otočje Spitzberg – to sem vodil jaz, skupaj nas je bilo šest –, ena je bila na Kavkaz v Rusijo, ena pa v Ande. Mi smo bili na Spitzbergih dober

mesec, na Kavkazu so bili nekaj časa manj, tisti v Andih pa so bili več kot dva meseca, ker so tja potovali z ladjo, kar je bila takrat najcenejša varianta.

Takrat se je potem vse skupaj začelo. Tako se je leta 1965 že organizirala himalajska odprava na Kangbačen, kjer sem bil član odprave. Vodja je bil Jozva Govekar. Takrat smo pravzaprav odkrivali, kje bi se prišlo na takrat še neosvojeni Kangbačen (7.904 m). Šli smo z vzhodne smeri, vrha pa nismo osvojili, čeprav sva bila s Pavlom Dimitrovom zelo blizu, saj sva prišla do višine okrog 7.650 m. Tam sva zasilno bivakirala, saj sva se želela naslednji dan povzpeti do vrha. Ko pa sva se zbudila, sva se zaradi izčrpanosti, več dni sva bila brez jesti in piti, odločila, da se obrneva. Pot navzdol je bila kalvarija; še dobro da sva se obrnila, drugače med danes najbrž ne bi bilo tu.

Naslednja odprava je bila leta 1968 v Hindukuš v Afganistanu, kjer sem bil tudi član odprave. Vodja je bil Aleš Kunaver, skupaj nas je šlo pet. Tam smo osvojili pet vrhov. Leto kasneje je sledila odprava na Anapurno II. Tudi tam sem bil član odprave, osvojili pa smo najprej Anapurno IV, potem pa še Anapurno II. Na vrh Anapurne II sta prišla Mikec Drašler in Matija Maležič. Takrat žal nisem bil na nobenem od teh dveh vrhov, se mi pa fajn zdi, da sem bil v tisti ekipi, ki je postavila vse štiri tabore. To je bilo pravzaprav že proti koncu mojega aktivnega udejstvovanja v alpinizmu.

Enkrat sem potem šel še na mini odpravo na Mount Kenyo v Afriki, ki jo je organiziral Tone Fornezzi - Tof. Bila sva dva – Tone Jeglič in jaz. Tof nama je rekel, naj le splezava na vrh, denar pa bo priskrbel on. To je bilo okrog leta 1972. Takrat sva nato priplezala na Mount Kenyo. Šlo je brez večjih težav. Leta 1976 sem bil pa še na svoji zadnji odpravi, in sicer kot vodja odprave PD Ljubljana Matica na Trisul I. Vrh so osvojili trije naši – najprej Andrej Grasselli in Štefan Marenče, dan kasneje pa še Vanja Matijevc.

Po tem sem bil dejaven predvsem kot gorski vodnik. Organiziral sem izlete pri Ljubljani Matici, kjer smo izvedli kar nekaj izletov na

evropske širitisočake – Jungfrau, Mont Blanc, Dom, Weisshorn, Monte Rosa, Matterhorn. Na Mont Blancu sem bil okrog 15-krat.

Kateri podvigi so vam najbolj ostali v spominu?

Najbolj se mi je v spomin vtisnilo prečenje Chamoniških igel. To sva leta 1961 opravila s pokojnim Brankom Pretnarjem, ki je bil dolgo moj soplezalec. Tura ni bila dolga, je pa bila vseskozi četrta, peta, tudi šesta stopnja težavnosti. Posebej se spomnim, kako je bilo pri Aig du Plan, kjer je t. i. krokodil in kjer je bila lepa štirica, in je bilo pravi užitek plezati. Prej sva plezala petice, šestice, spomnim se tudi enega raztežaja čistega ledu. Tega sem jaz naprej splezal. Ker takrat ni bilo govora o kakšnih današnjih lednih orodjih, sem s kladivom v led klesal oprimke, se držal, stopil malo višje, pa spet izklesal oprimek. Vmes sem zabil en ali dva ledna klina. Pet dni sva rabila za to prečenje in zadnji dan okrog štirih ponoči prikolovratila do koč. Svetila sva okrog nje, kje bi v kakšnem zavetju počakala jutra. Vendar pa se je oskrbnica zbudila in naju povabila noter ter postregla z zajtrkom. Kolega je dobro govoril francosko in povedala sva ji, da nimava denarja, da bi ji plačala. Kljub temu naju je povabila noter,

drugi dan sva dobila še kosilo. Pri kosilu je povedala, da je bil njen oče v prvi svetovni vojni v Planici in da je dobil zelo dober vtis o naših ljudi. Bojda je bilo tako, da če si v tej koči oziroma pri tej oskrbnici rekel, da si iz Slovenije, nikoli ni bilo nobenega problema.

Teh petih dni se zelo spomnim. Dobesedno sva se vživela v plezanje, tako da sva se, ko sva se vrnila v šotor, ponoči v polsnu zbudila in se v strahu spraševala, kako da nisva privezana. V tistem polsnu sem rekel, da če sva v šotoru, potem pa nama ni treba biti privezana, in sva spala dalje.

Kako in kdaj ste se spoznali z Otmarjem Črnilogarjem?

Črnilogar se je enkrat udeležil našega izleta, mislim da na Monte Roso. Takrat mene ni bilo zraven, je pa potem poznal naše fante alpiniste. Tako so se začeli pogovarjati za kakšna predavanja in so rekli, da jih imam jaz kar nekaj. Črnilogar se je zato obrnil name. Ker takrat še nisem imel avta, me je en kolega potem peljal v Vipavo, kjer sem imel predavanje.

No, Črnilogar je potem takrat, bilo je v začetku šestdesetih let, povedal, da je planinska zveza rekla, da morajo PD Vipava ukiniti, ker ima premalo planincev. Črnilogar je bil mnenja, da se tega ne sme dovoliti, in je zato vse takratne fante v semenišču vpisal v društvo ter zvezo obvestil, da ima društvo toliko in toliko članov. Tako je preprečil, da bi ga ukinito.

Kasneje sem prišel do svojega avta, tako da mi je bilo lažje iti predavat, saj mi ni bilo treba nikogar prositi za prevoz. S Črnilogarjem sva potem obredla veliko vipavskih vasic. Planinstvo in alpinizem sta se tako tam pojavila kot nova zvrst, ki je začela zanimati ljudi.

Kaj pa Gradiška Tura? Kako je prišlo do zamisli o nadelavi poti nanjo in potem do njene postavitve?

Enkrat, se spomnim, sva potem sedela na vrtu v Podragi in gledala proti Gradiški Turi, pa je Črnilogar rekel:

»Kaj ti misliš – Vipava in alpinizem?«

»Ja ...«, mi je bilo malo nerodno reči, da tu ni ravno pravih hribov.

»A vidiš tisto Gradiško Turo? A niso tam fajn skale?«

»Ja, so, ne«, sem v dvomih rekel.

»Pa kaj misliš?« je vprašal Črnilogar.

»No, pa greva enkrat pogledat,« sem dejal.

Takrat je Črnilogar že imel v načrtu Furlanovo pot, tako da sem se eno popoldne prav posebej zaradi tega pripeljal v Vipavo. Tam, kjer je imel že malce zamišljeno, da bi šla ta pot, je bilo še vse zaraščeno in krušljivo. Potem sva navezana šla po bodoči Furlanovi poti. Jaz sem malo gledal, on je malo gledal, in sva rekla: »Aha, tukaj bo zajla, tukaj bodo klini, tukaj bo šlo bolj zanimivo, da bo razgled.« Potem sva tudi za tisto gnezdo, kot mu zdaj rečete, dejala, da bi bilo zanimivo tam narediti nekakšno teraso.

Tako sva tisto smer splezala. Mislim, da je Črnilogar celo ene oznake postavljaj, da ne bi pozabil, kje naj bi šla pot. Potem pa je s svojimi Vipavci to zadevo realiziral. Enkrat sva skočila še na Jesenice, da je dobil jeklenico.

Ko so potem pot odprli, leta 1969, mi je rekel, da me vabi na odprtje. Hkrati je rekel, da bi bilo zanimivo narediti kaj takega, da bi ljudje na odprtju ostrmeli. Zato sva levo od te poti, kjer je en tak raz, gledala in razmišljala, da bi se tam dol »abzajlala«. Tako sva z mojim nečakom, takrat nisem mogel dobiti nobenega drugega, splezala od gnezda na vrh tistega raza in pripravila vse vrvi.

Otmar pa je že prej rekel – takrat še nismo imeli prenosnih telefonov –, da naj se, ko bodo spodaj na odprtju zapeli ne vem že katero pesem, začneva spuščati. Midva sva res poslušala. Eden je nekaj govoril, potem so nekaj peli.

»Kva zdaj pojejo?«

»Ah, to še ni tisto.«

»Dobro, potem počakajva še malo.«

Potem so bili spet neki govori in deklamacije, ki jih nisva dobro slišala. Nato pa je bila neka pesem, a se ne spomnim več, katera. Takrat sva poskočila in se začela spuščati med petjem pesmi. Otmar je baje takrat pokazal ljudem, naj pogledajo proti nama. Vse skupaj je nato izpadlo zelo v redu.

Kmalu po tistem ste organizirali tudi alpinistično šolo.

Po tistem sva enkrat spet sedela na tistem vrtu v Podragi in tuhtala, da bi bilo v Vipavi dobro imeti alpinizem, tak prav ta prav namreč. Otmar je rekel, da Srečko in še nekateri drugi kažejo veliko zanimanja in bi bili ta pravi za to. Tako smo organizirali tečaj pod Gradiško Turo, kjer smo spali v šotorih. V eni hiši na Gradišču so nam kuhali; bila je ena zelo prijazna gospa in smo zelo dobro jedli. Otmar je vedno prinesel tudi kakšno vino za zvečer. Dopoldne smo plezali, popoldne pa je bilo prevroče, tako da smo imeli ali predavanja ali pa smo se učili kakšne vozle. No, takrat smo naredili kar nekaj smeri, zaključek pa smo imeli potem v Vratih, kjer smo opravili tudi kar nekaj tur.

Kakšna se vam kot enemu izmed njenih snovalcev zdi zavarovana plezalna pot na Turo?

Ja, enkratna je. Za mene je bil potem še večkratna. Moram reči, da sva takrat poiskala kar dobro varianto, tako da imaš tudi zelo strme, navpične dele, kjer so lepi razgledi. Potem je tam gnezdo, kjer se tisti, ki jih je po prvem, strmem delu že malo strah, lahko malo sprostijo in odpočijejo. Sledi spet nekaj plezarije, take varne, dokler ne prideš na vrh tega strmega dela.

Na Turo sem potem šel še večkrat, zdaj tudi z družino. Otmarja sem pa sicer obiskal malo pred tistim, ko je zbolel. Šli smo na Gradiško Turo z družino. Mlajša hčerka je bila takrat še tako majhna, da smo jo še nesli. Ko smo se vračali, smo šli še obiskat Otmarja. Slučajno je bil doma, pa Jože Hudeček je bil z ženo pri njem. Pogovarjala sta se o prevodu Svetega pisma, kjer je Otmar veliko sodeloval, Hudeček pa je umetnostni zgodovinar. Imela sta strokovno debato, mislim pa, da

je bil govor o tem, da so Otmarja nekoliko odrinili stran, da ni bil toliko upoštevan, čeprav je kar veliko prevedel.

Kasneje sem potem srečal Hudečkovo ženo in mi je rekla, da je Otmar hudo zbolel. Mene je takrat neprestano nekaj glodalo, da ga moram obiskati. Dlje časa sem odlašal. Zima je minila in tik pred prvim majem smo šli spet enkrat na Gradiško Turo, in sem rekel, da pojdimo obiskat Otmarja. Ko smo prišli tja, je bilo nekam tiho. Otmar je že ležal v posebni sobi in je samo malce pomahal. Gospe, ki sta ga takrat stregli, sta rekli, da je zelo slab in da lahko do njega gremo čez kakšne pol ure, ko bo bolj pri močeh. Potem sem šel k njemu in mi je zelo korajžen in optimističen rekel: »Ja, vidiš, takole je z mano.«

Kakšen se vam zdi današnji alpinizem oziroma njegov razvoj v zadnjih desetletjih?

Vsaka stvar gre naprej, se razvija. Nobena stvar se ne more kar ustaviti na eni točki. Včasih se alpinizem sploh ni ločil od planinstva oziroma je bilo že odkrivanje vrhov alpinizem, čeprav so bili ti prvi pristopi na vrhove nekje po lažjih, drugje pa po nekoliko težjih smereh. Ne dolgo nazaj smo se pogovarjali prav o tem in ugotovili, da je pravzaprav šele Tuma prvi ločil alpinizem od planinstva. Prej je bilo to eno in isto.

Tega razvoja ni mogoče ustaviti. Vedno so se pojavljale nove zadeve. Tako se je npr. kljub začetnim pomislekom zelo razvilo športno plezanje. Že okoli leta 1975 se je pojavilo tudi plezanje po zaledenelih slapovih – govorilo se je, da tam na Škotskem plezajo slapove, ker nimajo dobrih hribov. Pri nas smo takrat na to gledali še bolj postrani, češ, kdo se bo pa s tem »matrak«. Potem so pa tudi naši začeli to plezati. Na vse to gledam pozitivno.

Tonač se je rodil leta 1937 v Ljubljani. V Kranju je opravil triletno industrijsko šolo Iskra, ki jo je končal leta 1956. Nato je leta 1957 za dve leti šel v vojsko. Že pred tem je bil nekaj mesecev zaposlen kot finomehanik na inštitutu za elektroniko. Ko se je vrnil iz vojske, se je zaposlil v Tovarni pisalnih strojev (TOPS) in v tem podjetju, ki je skozi čas zamenjalo več imen, ostal do konca svoje delovne dobe leta 1992. Je poročen in ima dve hčerki.

pogovarjal se je Aljoša Rehar

Šepet

Žitni klasi
zavalovijo.
V tihi radosti
dehtijo, dehtijo.
Kot da bi šepet –
se usel v pokrajino.
Kot da bi šepet
le umel to milino.
Kot da bi šepet
tiho sedel čez planje.
Kot da bi šepet
le umel to dejanje.
Kot da bi šepet
vroča usta poljubil.
In bi se nikoli in
nikdar ne izgubil.

Tea Kete

Samo eno goro imaš,
svetogorska kraljica,
in enega popotnika,
ki pozabil je sanje,
ko zbudila ga
svetla zvezda je danica.

Samo en kraj imaš,
samo en košček sveta,
za mene najlepšega.
Še v zaspano jutro
gor se mi mudi,
da vidim, kje živiš ti.

Ni daleč meni tvoj kraj,
vedno od daleč
peš že tisočkrat
v tvoje zavetišče
srečen vračam
k tebi se nazaj!

Tu na tvoji poti
cveti moja ti cvetlica
in vsakokrat
od njenih najlepših cvetov
samo en cvet
prinesem za tebe, devica!
Kdor pa sebe
na tvoji gori išče,
kar naj pride
čez tvoje mogočno
stopnišče
zmolit tvojo molitev
zdravamarija
v tvoje svetišče.

Stanko Kodrič

Vremščica

Svetogorska

Ne hodi sam
po kraški gmajni
na goro Vremščica,
če ljubezen do nje
pozabil si kar
tam dol doma.

Tu na vrhu zbrana
pohodna mladina
vesela je vsa.
V družbi ni planinca,
ki planine naše
rad ima.

Če zaviješ s poti,
še pravi kekec si.
Vendar glej v tla,
da ne pohodiš cvetlice,
kateri stari Kraševci
pravijo jurjevka.

Povsod je lepo,
najlepše je doma.
Pusti tu cvetlico,
lepoto njeno
še za drugega.
Samo tu je tako lepa,
samo tu svoj dom ima.

V njenem cvetu
nikar ne išči
na tone si zlata!
Planinec je samo tisti,
ki planine naše
v srcu nositi zna!

Stanko Kodrič

Petzeck prvič ...

3283 m

Petzeck (3283 m); dolina Debental (Avstrija); koča Wangentzseehutte (2508 m); znamenitosti – jezero ob koči, veliko alpskih svizcev, številni slapovi in potoki

Osrednji lanski društveni izlet je bil izpeljan 21. in 22. avgusta 2004 na goro Petzeck. Avtobusna pot nas je vodila preko meje z Italijo mimo Tolmezza ter Karnijskega prelaza (1360 m) do Lienza. Sobotni dan je bil z dežjem radodaren in vsem nam je volja do hoje po dežju kar padla na minimum. Čakanje v avtobusu ter čemerni pogledi skozi okno proti nebu niso dajali prav nobenega optimizma. V takih okoliščinah ponavadi zaseda krizni štab ter odloča o usodi. Tako je bilo tudi tokrat in padla je odločitev, da pač gremo po dežju do koč.

Avtobus nas je prepeljal do izhodiščne točke. Sledile so priprave na hojo po dežju, eni opremljeni z dežnimi pelerinami, drugi z raznobarnimi dežniki, pisana družčina pač. Sledilo je triurno vzpenjanje po razmočeni planinski poti proti našemu današnjemu cilju – planinski koči. Bolj smo pridobivali višino, bolj je dež prehajal v rahel sneg, in pobočje se je belilo od avgustovskega snega. Prava zimska idila, nekdo je pripomnil, da je toliko snega, kot ga je v Vipavi v najhujši zimi. Ko smo prispeli na vrh pobočja, se je pred nami razprostrlo veliko jezero s planinsko kočjo v ozadju. Koča leži na 2508 metrih nadmorske višine in je nizozemska podružnica avstrijskega planinskega društva. Nekateri bolj, nekateri manj mokri smo prispeli v kočjo, se preoblekli ter namestili po sobah. V jedilnici smo se posedli ter z zanimanjem prelistavali jedilni list. Največkrat se je na mizi za obed znašla juha ter šnicel s pomfrijem. Krepko podloženi smo se odpravili k počitku z upanjem, da bo jutro prineslo lep, s soncem obsijan dan.

Jutranji pogled s postelje skozi okno je obetal izredno lep dan. Skupina, ki je bila namenjena na vrh, se je odpravila na poz, ostala skupina pa je počakala pri koči. Hoja po grebenu in novozapadlem

snegu je z višino postajala vse zahtevnejša. Po dobrih treh urah vzpenjanja smo prišli na vrh Petzecka. Nekateri mlajši so postavili svoj osebni višinski rekord ter bili temu primerno planinsko krščeni po zadnji plati. Na vrhu stoji velik križ z vpisno knjigo, deležni pa smo bili tudi res prekrasnega razgleda. Vrhovi v bližnji in daljni okolici so se v jutranjem soncu kopali v vsej svoji lepoti. Pogled nam je segel tja do Dolomitov, Julijskih Alp s Triglavom, pa Grossglockner smo imeli kot na dlani. Res lep planinski dan, s soncem obsijan.

Povratek z vrha je bil težji od vzpona, saj je bilo potrebno paziti, da nam na mokrem kamenju ne bi spodrsnilo. Skupina, ki je ostala pri koči, je raziskala okolico jezera, v katerem je veliko rib, nekateri so si nabrali zelo zanimivo kamenje (svetlikajoči granit). Nato smo se skupaj začeli spuščati v dolino Moll. Planinska pot nas je vodila mimo domovanj svizcev, z obeh grebenov se je valila voda v potokih preko slapov v večji potok, ki je tekkel po sredini doline. Med hojo proti dolini smo občudovali gorske

kmetije in stavbno arhitekturo ter kako je vse lepo obdelano in pospravljeno.

Z avtobusom smo se peljali po grosglocknerski cesti do 2365 metrov visokega platoja, kjer je razgled na Grossglockner (3798 metrov), najvišji vrh Avstrije. Ko smo se vračali, so bili naši pogledi usmerjeni na zelene livade, kjer so se v sončnem zahodu sprehajali svizci. Ustavili smo se v vasici Heiligenblut (1301 metrov) ter šli pogledat v staro pivnico, če za šankom še streže dvesto let stara kelnarica. Z zadovoljstvom smo ugotovili, da je pri šanku in je s postrežbo gostov vse v redu. Poslovali smo se od nje in ji obljubili, da se spet oglasimo, če se bomo kaj podili po okoliških hribih.

Zabrnal je naš Avrigo Tours in nas srečno in varno pripeljal domov.

Leon Kodre

... in Petzeck drugič

Ta izlet, ki sem ga doživel, je eden mojih najlepših izletov na vrhove. Ostal mi je v lepem spominu. Še posebej pa se zadovoljen, da sem prišel na vrh.

Prejšnji dan smo si napravili nahrbtnike in vso opremo ter malo počivali. Zgodaj zjutraj smo se odpravili na Glavni trg Vipave, tam nas je čakal avtobus. Peljal nas je na Tirolsko, kjer je polno gora in snega. Peljali smo se po Italiji, začelo se je daniti, skozi okno sem gledal prelepo pokrajino, polno dreves in polj, naenkrat pa je začelo deževati. Peljali smo se skozi Italijo v Avstrijo. Postanek je sledil na nekdanjem mejnem prehodu. Potem smo prečkali mejo in prišli v Avstrijo. Šli smo po cesti, ki je vodila v mesto, skozi smrekove gozdove. V mestu je bil spet postanek, nekateri izletniki so šli v trgovino, deževalo je, opazoval sem ljudi, ki so hiteli nakupovat po veliki trgovini. Čez čas smo se vsi vrnili v avtobus in se odpeljali do poti, ki je vodila h koči. Tam je bila tabla, na njej zemljevid najbližjih gora, okoli nje veliki pašniki, zraven pašnikov pa veliki gozdovi. Med pašniki je bil most, po katerem smo šli čez, pod njim pa je tekla voda. Še vedno je deževalo.

Pripeljali smo se, se toplo oblekli, oprtali nahrbtnike in si nadeli pelerine ali razprli dežnike.

Začel se je pohod na Petzeck. Pot se je vzpenjala po gozdni poti, zaradi dežja je bila pot mokra. Med hojo smo se večkrat ustavili. Steza je bila polna kamenja, korenin ter nizkega grmičevja. Bila je megla in veter je pihal. Prišli smo čez velik hrib, od daleč se je videlo kočo. Okrog nje sta bili dve prelepi jezери. Stopili smo v kočo, se preobuli, pojedli juho, napolitanke in nekaj popili. Zvečer smo igrali karte, in ko sem gledal skozi okno, je začelo snežiti. Spat smo šli v sobo, ki je imela pograde in balkon.

To je bil prvi dan.

Zgodaj zjutraj smo se zbudili, pogledal sem skozi okno in videl vse vrhove pokrite s snegom. Pojedli smo zajtrk, nekaj ljudi je ostalo v koči, drugi pa smo šli na vrh. Pot do vrha je bila zelo strma, hodili smo po snegu, ledu in kamenju. Ob njej je bilo okrog 15 metrov napeljane žice, na katero smo se oprijeli. Pot je bila z dveh strani obdana z visokimi skalami in kočica se je počasi skrila za njimi. Ko smo hodili, me je oče navezal zaradi varnosti. Včasih se je kamenje posulo, bilo je spolzko, postajalo je vse hladneje. Pod vrhom se je že jasno videlo križ, ki stoji na vrhu Petzecka. Pohiteli smo na vrh in se usedli. Vrh je bil poln snega in leda. Od tod se je videlo na nemške, avstrijske in italijanske vrhove. Bil sem navdušen, ko sem stopil na višino 3284 metrov. Fotografirali smo se, sonce pa je zdaj začelo razkazovati svoje žarke. Začeli smo se vračati h koči, sneg in led, ki sta bila prej na poti, sta se zdaj stopila in odtekala po gladkih skalah. Pri koči smo se ustavili in šli po žig. Pojedli smo in popili ter se fotografirali.

Počasi smo se odpravili v dolino. Pot se je počasi spuščala, ob njej je tekla voda, okoli nas pa so bila iglasta drevesa. Ob poti je bilo več koč ali hišic. Spustili smo se že tako globoko, da smo prišli na pašnik, kjer so se pasli konji. Kar nekaj časa smo hodili do prvih kmetij. Takrat se je pot izoblikovala v vijugasto cesto, ki nas je vodila do hiš, pogled na glavno cesto je bil lep. Pri nekem ovinku smo zavili

na bližnjico in prišli do glavne ceste. Tam nas je čakal avtobus, malo smo si odpočili in se odpeljali v Vipavo. Vrnili smo se pozno zvečer.

To je bil drugi dan.

Matej Naglost

Kje so moje rožice?

Ko sem ležala na eni od slovitih operacijskih miz v kliničnem centru, pač nisem mislila, da bom kedaj še nabirala rožice po vrstnem redu – najprej, da bom še pred novim letom izkopavala izpod stelje in snega teloh, nato ob pustu ali še prej zvončke, za njimi kronice, potem čemaž (tega nesem le na pokopališče, saj v hiši premočno diši), zatem vso množico pisanih gorskih in poljskih rožic – ciklame ...

Še manj sem upala, da jih bom nabirala, ko sem pristala v Domu starejših občanov. A mi žilica ni dala miru. Neke sobote mi je bilo dovolj posedanja po avli in sem rekla Miji: »Danes pojdeva v Plače.« Mija je hotela vedeti, če tam dajejo plačo, pa sem rekla, da ne. Saj je s plačami vedno križ, zato je Križ zraven Plač, in tam ne raste noben denar. Z avtobusom sva se odpeljali do Ceste. Šofer nam je zagotovil, da vedno ustavi na cesti, če ne zleti v grapo – in sva se podali do prvih hiš. Kdor vpraša, daleč pride, in pri prvi hiši sva vprašali, kod se gre v Plače in kje bi se dobilo zvončkov? Ja, še pred hišo jih imam, a one, divje ... Zad za Križem ... jih ni več. Z Mijo sva se podali po asfaltni cesti in prišli do pokopališča. Mija je občudovala razgled na Ajdovščino, na Kovk, na Čaven – občudovala je pisane jadralne letalce.

Potem sva si šli ogledat pokopališče. Mene vedno pretrese, ko vidim pokopališča iz prve svetovne vojne. Spomnila sem se stihov Dragutina Domjanića o hišici iz Hrvaškega Zagorja:

S te hiše mnog fant bil je dober vojak,
za tujca vojeval, zanj krvcu preleval,
za hvalo so rekli mu, da je bedak.

Te stihe sem s kemičnim svinčnikom vpisala na tablo pred tem pokopališčem. Na Križ se nisva podali, ampak na križišču proti Plačam. Ja, Nada, kaj pa pišeš o pohodu po asfaltu. Zame, z ного, iz katere so pobrali štiri žile in jih vštukali k srcu, in za kvintalsko Mijo je to bil vendar kar velik podvig. Pa sva prišli do skupine zelo lepih hiš in do križišča. Zelo lepo gospo sem vprašala, kod se pride v plaški Lurd. Pojdite po desni poti, nam je rekla, in je seveda stala z obrazom proti nam. Tako sva z Mijo šli po najini desni, ki seveda ni bila prava, in so naju dobre ženske, ki so naju srečale, napotile na pravo stran.

Kaj kmalu sva bili pri lepi lurški votlini, ki so si jo pri cesti omislili. Tu je majhen park z nekaj klopmi in z obilico zvončkov.

Mija me je takoj opomnila, da zvončki niso

naši. A še nekaj. Kako pošteni ljudje živijo v Plačah! Oltar je prekrit z lepimi vezanimi prti, na nekaj drevesih, ki krasijo park, pa visijo nešteti lončki z raznobarnimi trobenticami ... Mija je prav pogruntala, da je sobota in da to ni poštenost »plačnikov«, temveč priprava na poroko. In res, ko sva z Mijo utegnili zmoliti par očenašev, se je že začela srenja zbirati. No, doživeli sva lepo in veselo poroko z veliko petja, z mašo in lepo pridigo in z znanko, ki naju je postavila pred Dom, preden bi zamudili večerjo.

No, ta uspeh me ni pustil ravnodušne. Odločila sem se, da naslednji dan odpeljem Mijo nič več in nič manj kot k izviru Hublja. Vendar si z njo nisem upala po učni poti, po kateri sem nekoč peljala svojo sestro. Podpirala sem se s kolcem, ki drugače služi za privezovanje paradižnikov in mi ga je podaril kmet v zdravilišču, ko mi zdravnik ni hotel predpisati bergel. Med lepimi hišami, med prebujajočimi se rastlinami sem vlekla in spodbujala Mijo, ki je čičala na vsakem primernem zidku, in sem večkrat nič pedagoško morala zamahniti s palico proti njej. Ko sva prišli do cerkvice sv. Damjana, je izjavila, da naprej nikakor ne gre. Pa sem jo zelo energično povlekla naprej, dokler ni zagledala mogočnega Hubljevega slapa. »Mati, mati, glej vodo, prav nič nisem trudna ...« Glej, ljudje nosijo zvončke in prijazna ženska mi je rekla, da jih je v onem gozdičku toliko, da jih Turki z Muljave ne bodo obrali ... Najprej sem Mijo posedla h kapučinu v najnižji planinski koči na Slovenskem, potem sem jo posedla na čok pred gozdiček in se podala vanj. Kar pred mojimi očmi so rasli iz zemlje zvončki to sončno februarско nedeljo! Še živim, še lahko hodim po naravi! Svojo srečo in veselje sem zaupala neznani nabiralki zvončkov, ki mi je rekla, da je prav, da se človek veseli majhnih uspehov. Izkopala sem še nekaj korenik trobentic, ki jih bom vsadila v lonček na moj balkon v Domu.

S šopkom zvončkov sem se vsa vesela vrnila v Dom, vsadila trobentice in drugi dan šopek zvončkov nesla naši zdravnici Lučki. Če me ona ne bi tako energično poslala v bolnico, bi najbrž sedaj meni drugi nosili zvončke na grob.

Nada Kostanjevic

Matajur

Zgodaj zjutraj zadnjega dne leta 2004 smo se odpravili na Matajur. Že prejšnji dan smo si vse napravili za pot. Eno uro in pol smo se vozili po cesti mimo Tolmina, Idrskega. Ustavili smo se v vasi Avsa, ki leži približno 800 metrov visoko.

Tam smo pustili avto, vzeli nahrbtnike in odkorakali na Matajur. Že nad vasjo je bil sneg. Nadeli smo si gamaše. Med potjo smo opazovali zasneženo pokrajino. V snegu smo opazovali stopinje srn, veveric ... Zdelo se mi je, da poti ne bo konca. Čez približno dve uri smo bili na Idrski planini. Na planini je bila kočica (Konjska guta), povsod so bile kadi za živino. Nekaj časa smo hodili, potem pa videli stopinje divje svinje, ki je prečkala gaz. Povsod je bil sneg. Vse je bilo belo. Le tu pa tam je izpod debele snežne odeje gledal rdeč šipek ali golo malinovje. Še uro in pol, pa smo bili na vrhu Matajurja. Na vrhu je lepa cerkev. Matajur je visok 1642 m. Na vrhu smo pomalicali. Bil je lep, sončen zimski dan. Imeli smo čudovit pogled na Julijske Alpe in Dolomite in Jadransko morje. Zimsko sonce greje, a ne ogreje. Odpravili smo se nazaj v vas Avsa. Spust v dolino je bil pravi užitek. S smučarskimi palicami brez smučk smo se spustili v dolino. S palicami smo delali ovinke, z nogami pa zavirali. Bilo je zelo zabavno. Pri avtu smo bili, kot bi mignil.

Sezuli smo si mokre gojzarje in šli v avto. In brž domov v Vipavo.

Lepo se imejte, veliko se smejte!
Na svidenje!

Gašper Naglost

Kamniška Bistrica 2004

Najpomembnejši dogodek vsakega leta v planinskem društvu je gotovo tabor. Letos smo taborili v Kamniški Bistrici, na travniku malo naprej od koč.

Mladinci in nekaj odraslih smo prišli že v petek, ko je prišel tudi tovarnjak s potrebnimi stvarmi. Skupaj smo postavili kuhinjo, jedilnico in nekaj šotorov.

Zjutraj je bilo treba vstati kar zgodaj, saj smo imeli še veliko dela: postaviti je bilo treba ostale šotore, napeljati vodo in postaviti tuš, igrišča za odbojko in nogomet.

Kmalu po poldnevu je iz Vipave prispel avtobus z ostalimi planinci. Nato so sledile dejavnosti po ustaljenem redu: razporejanje v šotore, pozdrav Miloša – vodje tabora, razdelitev dolžnosti ...

Popoldne je začelo deževati (verjetno se je dežju zdelo, da smo lani premalo očistili šotore, in se je odločil, da bo to opravil sam) in že smo bili sredi dela – kopanja jarkov.

V nedeljo dopoldne smo odšli na krajši pohod do Žagane peči (za vse tiste, ki ste bolj slabo poslušali, naj ponovim, kaj to je: znanstveniki pravijo, da je ledeniški balvan, v resnici pa je bil to kos zlata in palčki in hudič so se zanj kregali, začeli so ga žagati na pol, vmes pa je posegla čarovnica in začarala zlato v skalo – sledi žaganja so pa še vedno vidne).

Po kratkem postanku smo si šli pogledat še spominski park – padlim v Kamniški Bistrici ali Kamniških Alpah.

Ponedeljek je bil čas za daljši pohod, saj se je obetalo lepo vreme. Povzpeli smo se na Kamniško sedlo, najbolj pogumni pa so se odpravili na Brano.

Na sedlu smo si ogledali bližnje gore in doline in seveda ugotavljali, na katerem mestu naj bi stal tabor drugo leto (bil naj bi v Logarski dolini) – bomo videli, ali smo uganili.

Torek je bil prost dan, k temu pa je pripomogel dež – je že vedel, da se moramo odpočiti, in dopoldne je deževalo, popoldne pa ne. Torej so tega dne

potekale družabne aktivnosti, igrale so se karte, izdelovali makrameji, imeli smo delavnico tatujev ... Po kosilu pa smo priredili turnir v odbojki, za katerega smo že od začetka tabora vadili vsak dan po kosilu in zvečer.

Zvečer so eni kar hitro zaspali, enim pa je bil dan prekratek in so ga z glasnim klepetanjem želeli še malo podaljšati – seveda smo jim to željo radi uresničili, tako da so zjutraj vstali že ob šestih in pripravili zajtrk (hvala! ☺).

Ostali pa smo v sredo vstali nekaj čez sedmo, nato pa se odpravili na Veliko planino. Gor smo šli peš, po gozdni poti, ki je bila kar strma in naporna, a smo vsi uspeli. V dolino pa smo se odpeljali z gondolo, nakar nas je čakalo še nekaj kilometrov hoje do tabora.

Popoldne so bile tekme v nogometu in odbojki proti mladim iz Maribora in iz Mengša, ki so taborili nedaleč proč. Z zmago smo si pridobili večerjo ... ☺ Po večerji je bil kres in petje s kitaro, a otroci so bili utrujeni od celega dne in niso peli, po kresu pa so kar hitro zaspali, saj nas je čakalo zgodnje vstajanje.

Vstali smo že ob šestih in se nato odpravili na Kokršsko sedlo, kdor pa je želel, pa je šel še na Grintovec, najvišji vrh Kamniških Alp.

Popoldan je kot ostale dneve potekal ob igranju odbojke in nogometa.

Zvečer ob kresu pa je petje »fajn šlo« – naj povem, da so peli tudi fantje, in ugotovili smo, da je tako med puncami kot med fanti mnogo mladih talentov in da bo treba drugo leto organizirati kakšne karaoke ...

V petek zjutraj so nas, mladince, budili starejši otroci, in namesto ob sedmih smo vstali ob sedmih in pol (so milostni ☺).

Po zajtrku je sledila orientacija. Najprej smo se razdelili v skupine, mladinci smo eni šli na kontrolne točke, eni pa z otroki od točke do točke. Bili s(m)o kar uspešni, saj se ni nihče izgubil, in vsi smo, eni boljše eni slabše, opravili naloge.

Po kosilu so bile proste igre, mladinci pa smo pripravljali dobitke za tombolo, ki se je dogajala v poznem popoldnevu – dolgo ni bilo zadetka, nato pa kar naenkrat vsi hkrati.

Zvečer so se podelile nagrade za delo, zmagovalcem v šahu, odbojki, orientaciji, pa še za mistra (Martin Malik pri mlajših in Miha Stopar pri starejših), misice (Monika Petrič pri mlajših, Nataša Hadalin pri mladinkah in Tatjana Naglost pri kuharicah). Sledil pa je krst – letos nas je bilo kar nekaj (krščeni s(m)o bili vsi tisti, ki smo letos kaj prvič naredili – bili prvič na taboru, prvič vodili ...). Morali smo se s čelom na meter in pol visokem kolu petkrat zavrteti okrog njega, nato teči po vrvi in na koncu spiti krepčilni napitek. Ker nas je bilo veliko, smo imeli dva napitka: enega za mlajše, za starejše pa močnejšega ... Nato si še dobil po ta zadnji s ta debelim štrikom.

Sledila je še prosta zabava in zadnji večer je bil kar dolg, saj se je zavlekel pozno v noč.

V soboto je sledilo najprej iskanje čevljev, ki sta jih odnesla »muca copatarja«. Nekaj smo jih našli v tuškabini, nekaj pa obešenih na pet metrov visoki vrvi – so se sušili. ☺

Nato je prišlo na vrsto še pospravljanje šotorov in tabora ter odhod. Tako je tabor minil. Letos smo marsikaj izboljšali in dodali – omislili smo si jezero za kopanje sredi tabora (oziroma si ga je omislil dež), a ne boste verjeli, nobeden ni bil tako pogumen, da bi šel plavat. Če bi kdo že moral, bi šel raje v ledeno mrzlo reko – Kamniško Bistrico. A tudi tja ni šel nihče. Poleg jezera pa smo imeli še nakupovalni center Lidl, šotor v taboru, kjer so bile sladkarije in druga hrana – tako drugo leto ne bo več potrebno kupiti hrane prej, bomo Lidl s seboj peljali, pa bo ...☺

Maja Čermelj

Spomini na planinski tabor na Jezerskem 1992

Ta tabor mi je ostal nepozaben. Ob koncu tedna se v taboru vedno priredi prijateljska nogometna tekma med mladimi in starimi (starejšimi).

Naenkrat zaslišim, da me kličeta Jurij Nabergoj in Alojz Peljhan, in mi povesta, da so za sodnika določili mene.

Pa ne mene, jim rečem, na to se bolj malo razumem. Rekla sta, da me bosta že vse naučila. In ker v taboru neposlušnost ne pride v poštev, sem ubogala – in pristala.

Naslednji dan, ko pridemo vsi trudni z visokih vrhov, pa še šola. In tako sta me za grmovjem na samem učila in učila, brez papirja in svinčnika. Kaj mislite, ni si bilo lahko vsega na pamet zapomniti.

Prišla je sobota, začeli smo se odpravljati na igrišče. Meno so lepo opremili: na glavo so mi dali črno čepico (s šiltom), belo majico, modre hlače in Danica mi je prinesla rdeče volnene dokolenke od Štefana. Obesili so mi tudi piščalko in uro štoparico. Ja, kje je pa zastavica za mahanje? Takoj mi prinese Jožka iz kuhinje precejšnjo lopato s privezanim robcem od Marjana. Na koncu so mi dali v žep še raznobarvne kartončke s pripombo: Držite za mlade!

Tako smo igralci in gledalci odkorakali proti igrišču, vsi navdušeni in veseli. Za nami je korakala tudi zdravniška ekipa z nosili in z vsemi pripomočki.

Tekma se je začela. Sodi pošteno, sem si dejala, in tako so padali kartončki za vsak spodrsrljaj, seveda samo starejšim asom.

Naenkrat zapazim, da iz hotela gledajo tekmo tudi tujci in zaslišim: avanti, forza, guth, zehr guth! Jaz pa sem, reva, morala tekati od gola do gola kakor pobesnela, saj sem imela očala samo za na blizu, zaradi

štoparice in piščalke. Igralce sem bolj slabo videla, če jim nisem bila prav za petami.

Končalo se je neodločeno, in tako s podaljškom. Sodba poštena, zmagali so mladi.

Končano! Po pozdravu »trikrat zdravo« so me prišli iskat z nosili. Kaj mislite? Ni bilo lahko tekati skoraj dve uri po trdem igrišču.

Nikoli ne bom pozabila, kako prijetno je bilo počivati v nosilih, spletenih iz smrečja, kako lepo je dišalo, zraven pa s tako skrbno zdravniško planinsko ekipo.

To je bila šaljiva in razvedrilna tekma.

I.L.

Dnevnik devetdnajstdnevne dogodivščine

2. 6. 04: SREDA

Začele so se mi uresničevati želje. Med njimi je bila tudi zelo velika želja prehoditi celo transverzalo (slovensko planinsko pot) v enem kosu. Velika ovira je, da rabim kar cel mesec dopusta. Danes mi je šef zelo polepšal dan, saj mi je odobril dopust. Sanje so se začele uresničevati, sedaj naju z mojim sotrpinom čaka še veliko načrtov in priprav ter upanje na ugodno vreme. Na žalost na to ne moreva vplivati. Predvsem pa naju čaka zelo dolga pot.

Natanko dva meseca kasneje: **2. 8. 04: PONEDELJEK**

Vstati je bilo treba že zelo zgodaj, in sicer ob 4. uri zjutraj, saj sva morala biti čim prej v Mariboru. Ko sva prispela tja, sva najprej poiskala načrt mesta. Saj se zemljevid Pohorja začne komaj na obrobju mesta Maribor. Ko sva se končno začela vzpenjati na Pohorje, sva kmalu ugotovila, da je delati načrte brez nahrbtnika na ramah precej lažje kot pa vse skupaj izpeljati. Vreme nama je bilo naklonjeno vse do popoldneva, ko

sva doživela prvo pošteno ploho. K sreči je bila kratka in se je vreme kmalu ustalilo. Po približno 13 urah hoje sva si naredila bivak, saj drugega nisva bila sposobna. Zaspala sva v prekrasno noč.

3. 8. 04: TOREK

Zbudila sva se v precej megleno jutro, kar za Pohorje ni nič čudnega. Okrog 7. ure sva se odpravila na pot in že po nekaj metrih srečala prijazen par. Poskrbela sta za sadni zajtrk z velikim kosom lubenice. Pot sva nadaljevala proti Ribniški koči. Pri Lovrenških jezerih sva se izgubila in po dveh urah prišla do Rogle, ki leži zelo blizu Peskov, kjer sva spala. Obupana sva se odpravila iskat pravo pot. Spet naju je opralo, kot ponavadi le kratka nevihta, zatem pa je že sijalo sonce. Po dolgi hoji sva prišla do Ribniške kočice, kjer sva se najedla palačink. Pot je bilo treba nadaljevati, nevihte pa so si kar sledile. Med drugim tudi s točo. Po kratkem postanku pod smreko sva pot nadaljevala proti Partizanski koči. Kjer so delala sama prekrasna dekleta. Pred odhodom sva jim obljubila, da jim bova pisala kartico, ko prideva v Ankaran. Od tam pa naju je pot vodila proti Slovenj Gradcu. Najprej sva poiskala trgovino, kjer sva si nakupila nekaj hrane za naslednje dni. Ko sva prečkala mesto, sva si ogledovala pobočje za njim in iskala primeren prostor za spanje. Po dolgem iskanju sva se končno utaborila in se odločila, da si bova skuhalo večerjo.

4. 8. 04: SREDA

Kot sva bila že navajena, sva se zbudila v megleno jutro. Danes sva prvič obilno zajtrkovala. Po okrepčilu sva se po dolgi poti odpravila do Poštarskega doma. Po naporni poti sva končno prišla do kočice, kjer sva srečala dva Avstrijca in prelepo Avstrijko. Od tam naju je čakal še najtežji vzpon dneva, Uršlja gora. Nekajkrat se nama je klanec postavil skoraj navpično. Ko sva midva končno prišla na vrh, so se Avstrijci ravno odpravljali naprej in upala sva, da gredo v najino smer. Kljub temu da sva si na vrhu vzela nekaj časa, sva jih hitro prehitela. Nato smo se prehitevali skoraj do doma pod Smrekovcem. Ko sva prišla do kočice in jih kar precej časa ni bilo za nama, sva morala sprejeti izgubo prelepega dekleta. Ker je bila ura še prezgodnja, sva se odpravila bivakirat, saj sva bila prepričana, da bova našla kakšno opuščeno planino ali lovsko prežo. Po poti nama je

sledil konj, ki pa nama na noben način ni hotel pomagati pri nošenju težkega nahrbtnika. Kot ponavadi naju je ujela noč, še preden sva dobila kaj dobrega za spati, zato bo treba spati pot smrekami.

5. 8. 04: ČETRTEK

Ko sva se spravila iz spalnih vreč, sva se odpravila k jutranjemu umivanju. Pri izviru je voda na žalost samo kapljala, zato od umivanja ni bilo veliko. Pri koči na Travniku sva oskrbnika presenetila s prezgodnjim prihodom. Možakar si je kar oddahnil, ko sva mu rekla, da ne bova ničesar jedla ali pila, saj ni imel čisto nič pripravljenega. Na poti proti koči na Loki so naju ob vstopu na njihov pašnik začele preganjati krave. Očitno jim sploh ne paše, da čez njihovo ozemlje pelje planinska pot. Krave so bile tako vztrajne v preganjanju planincev, da sva jim komaj ušla v breg, kamor se pa njim ni dalo tekati. Ko sva končno mimo vseh krav, sva prišla do koč, kjer sva ugotovila, da skoraj v vseh kočah delajo lepa dekleta. Kmalu sva zasopihala proti svojemu prvemu dvatisočaku, Raduhi. Malo pod vrhom sva ugotovila, da nama sploh ni treba nositi nahrbtnikov na vrh, ker se bova morala po delu iste poti spustiti proti naslednji koči. Ob prihodu na vrh sva srečala stare znance, in sicer starejšega gospoda in gospo, ki sva ju srečala že včeraj in sta nama povedala, da naju na poti čakajo prekrasne borovnice. Sledil je dolg in precej težaven spust proti koči na Grohatu, kjer naju je oskrbnik presenetil z zastonj postreženim čajem. Ko sva se najedla in ugotovila, da nama je pošla vsa hrana, se je bilo treba spustiti po zelo butasti poti do Solčave. Od tam pa sva se odpravila na prvo pošteno kopanje v Savinjo. Pot v Robanov kot se je vlekla in vlekla. V upanju, da bi prišla čim višje, sva se odpravila proti Korošici, toda zaradi težavnosti poti in izčrpanosti ter prelepega pogleda na Ojstrico sva se odločila za predčasen bivač. Za razliko od prejšnjih dni nisva spala pod smrekami, ampak v strugi hudournika. Pavel se je prvič izkazal v pripravi večerje (SPET PAŠTA). Ker pa je bilo še zelo svetlo, je začel šariti po svojem nahrbtniku in odkril odprte bobipalčke. Ker pa je še vedno svetlo, bi vam lahko še veliko naložil, ampak se mi res ne ljubi.

6. 8. 04: PETEK

Po vsakodnevnihi jutranjih procedurah pospravljanja bivaka sem ugotovil, da mi je ponoči nekdo pojedel kos čokolade. Predvidevam, da je bil to svizec, saj Pavel ne zna tako na drobno sesekljati papirja od čokolade. Odpravila sva se po strmi poti proti Ojstrici in mimogrede odkrila že davno pozabljeno Kocbekovo pot na Ojstrico. Po dolgem vzponu sva končno prispela na za dvatisočake že značilno meglen vrh. Zato sva se hitro spustila do Korošice, kjer so naju vsi čudno gledali, ko so izvedeli, od kot sva prišla in kam sva namenjena. Pavel mi je omenil, da imajo na Kamniškem sedlu odlične palačinke. Ko sem to slišal, ni bilo kaj veliko razmišljati, ampak urno pot pod noge in na slastne palačinke. Na Kamniškem sedlu sva se najedla jote in palačink ter naredila načrt, kako izpeljati dan čim uspešneje do konca. Čakalo naju je še veliko poti in čas naju je preganjal. Sledil je strm spust proti Okrešlju, kjer je padla še zadnja odločitev, da poskusiva zavzeti še Skuto in Koroško Rinko ter prespiva v bivaku pod Grintovcem. Če pa sva hotela vsaj sanjati o tem uspehu, sva morala najprej opraviti zelo zahteven vzpon skozi Turski žleb. Ta vzpon je bil najbolj ubitačna odločitev na najini dosedanji poti. Ko sva dosegla vrh žleba, sva se hitro odpravila proti Rinkam in Skuti. Na križišču za Cojzovo kočo sva ugotovila, da je pot do nje zaprta. Ostala je le še ubijalska varianta, da najprej osvojiva Rinko, se vrneva do križišča in preko Skute prideva do bivaka pod Grintovcem. Načrt pa se je prav hitro porušil, ko je že po nekaj korakih začelo deževati, in bila sva prisiljena poiskati bivak pod Skuto. Ko sva ga končno našla, sva si mislila: sedaj pa kar padaj – in sva prav uživala, ko se je zlivalo. Mislila sva si, da po vsakem dežju posije sonce.

7. 8. 04: SOBOTA

Sredi noči se nama je pridružil planšar Francelj, ki ga je tako kot naju ujel dež. On se je najprej zatekel pod skale, a ga je čez nekaj časa skoraj odneslo, ko je iz skal nad njim pritekla voda, ki je baje kar hudo drla. Totalno premočen se je odločil, da poišče bivak, in tako sva dobila družbo. Zjutraj, ko sva se odpravljala svojim ciljem naproti, se je možakar odločil, da nama bo delal družbo. Midva seveda nisva imela nič proti, saj nama je družba prav prijala. Najprej so nas čakali stari računi, in sicer Rinka in Skuta. Na znanem križišču

sva pustila nahrbtnika in družno smo odhiteli proti Rinkam. Kot ponavadi se nam je mudilo, in tako smo najprej zgrešili in prišli na Kranjsko namesto na Koroško Rinko. K sreči so Rinke ena zraven druge in nam vzpon na zeleno ni pobral veliko časa. Sledil je spust do nahrbtnikov, nato pa naporen vzpon na Skuto. Na vrhu smo imeli malo razgleda, da smo lahko videli, kaj vse nas je še čakalo. S Skute smo se mimo bivaka pod Grintovcem spustili do Cojzove koč, kjer smo se okrepčali pred naslednjim vzponom, na najvišji vrh Kamniških Alp (Grintovec). Na dolgi in naporni poti nas je ves čas spremljala megla, ko pa smo prišli na vrh, so se megle kar na enkrat razmaknile, tako da smo se vsaj slikali v sončnem vremenu. Sledil je spust proti Jezerski Kočni. Na križišču za Kočno in Češko koč sva najinemu spremljevalcu predlagala, naj se spusti proti Jezerskemu. To sva storila, ker so se začeli zbirati temni nevihtni oblaki. Midva pa sva se po zelo čudni poti povzpela na vrh Jezerske Kočne in ugotovila, da so prav danes postavili novo skrinjico z žigom in vpisno knjigo. Sledil je nevaren spust do nahrbtnikov, saj so skale precej krušljive, nato pa čim hitrejši spust do Češke koč, da ne bi bila mokra. Pri koči sva se ravno ustavila pred nadaljnjim vzponom do Kranjske koč na Ledinah, ko je začelo padati. Najini načrti, da bi še danes prišla na Jezersko, so se takrat začeli rušiti. Dež kar ni hotel ponehati, in tako je padla odločitev, da prvič prespiva v koči.

8. 8. 04: NEDELJA

Danes sva zelo zgodaj vstala, saj sva imela namen nadoknaditi vso včerajšnjo zaostalo pot. Tako sva se najprej povzpela do koč na Ledinah in nato po Slovenski poti do Jezerskega, kjer sva najprej ugotovila, da imajo praznik, ovčarski bal. Domačine sva povprašala za pot do trgovine in odšla po pravih nedeljskih nakupih. Po nakupu in okrepčilu je sledila zelo dolga hoja po asfaltni cesti in nato še daljši vzpon proti koči na Kališču. Malo preden sva prišla do koč, je spet začelo deževati, in prisiljena sva bila v malo daljši nenačrtovani postanek v koči. Ko sva se pogovarjala s prav nič vjudnim oskrbnikom, se je ta čudil, da naju nihče ne preganja pri najinem bivakiranju na prostem. Ko je kolikor toliko ponehalo deževati, sva se odločila, da se odpraviva proti Storžiču, ki je bil ves zavrt v meglo. Na vrhu je bila megla tako gosta, da sva zgrešila najino pot za spust,

in sva se morala ponovno vrniti na vrh ter se po zelo spolzkih skalah, koreninah in blatu spustila do kočice pod Storžičem. Pri koči sva se

odločila, da poskusiva priti še do naslednje kočice, in sicer na Kriški gori, toda napoti nama je bil zelo strm vzpon na Tolsti vrh. Po kakšni uri in pol sva prispela da nekega pašnika, ki pa je imel na robu travnika prekrasno lovsko opazovalnico, ki naju je zares premamila, in odločila sva se, da bova danes spala kar tam.

9. 8. 04: PONEDELJEK

Ker sva ponoči dobila goste, in sicer zelo nagajive polhe, ki so vso noč zganjali »kažin«, sva se odločila zgodaj vstati in se napotila proti Kriški gori. Tam sva si privoščila jutranji čaj in nadaljevala proti Tržiču, kjer sva si spet napolnila nahrbtnika s hrano in pijačo. Nabavila sva toliko stvari, da sva ju komaj nosila. Čakal naju je zelo strm in dolg vzpon do kočice na Dobrči. Tam sva se morala spet okrepčati, saj naju je čakala zelo razgibana pot proti Prevalu. Zares je bila polna dolgih spustov in nekaterih zelo strmih vzponov in seveda nekaj malega ravnine. Ko sva končno prispela do planine Preval, sva

se po kratkem oddihu napotila po enakomerno vzpenjajoči se poti proti Roblekovemu domu pod Begunjščico. Pri koči sva se najprej pozanimala, koliko je ura, in ugotovila, da lahko danes brez kakšnih problemov prideva do koč na Zelenici. Na poti nama je stala še Begunjščica, ki jo je bilo treba osvojiti, kot zadnji vrh dneva. Že ko sva na križišču za Zelenico in Begunjščico odložila nahrbtnika, sva vedela, da bo treba pohiteti, da naju ne bi spet opralo. Na vrhu je bila zelo gosta megla in sva morala po poti nazaj zelo paziti, da ne bi zgrešila, saj je tam veliko poti, ki niso označene. Ko sva prišla do nahrbtnikov, sva se začela z silovito hitrostjo spuščati proti Zelenici, v upanju, da naju ne opere, saj se je nebo nad nama dobesedno lomilo. Treskalo in bliskalo je tako močno, da sva lahko samo molila, da kakšna strela ne udari blizu naju. Nekje na sredini poti se je nebo utrgalo in začel se je dobesedno šprint – tako hitro nisva in verjetno še dolgo ne bova hodila. Ko sva premočena prispela do koč, sva ugotovila, da je zaprta, zato sva si morala poiskati drugo zasilno bivališče. To ni bil ravno velik problem, saj je tam kar nekaj stavb primernih za prenočevanje. Ob pregledovanju prostora sva prišla do žičnice in tam našla še dva pohodnika. Tja sta se zatekla pred dežjem kakih 10 ur pred nama, saj sta se ustrašila oblakov, ki so ves dan prekrivali vrh Stola. Po nadaljnjem pogovoru sva izvedela, da tudi onadva opravljata transverzalo, le da precej počasneje kot midva. Ker naju je tek po dežju precej izmučil, sva si skuhala še večerjo in se nato spravila spat.

10. 8. 04: TOREK

Zbudila sta naju najina sostanovalca, in sicer ko sta ropotala po svojem šotoru, ki je bil postavljen na blazinah, da slučajno ne bi bilo preveč trdo spati v njem. Pred najinim odhodom smo si še izmenjali telefonske številke in si obljubili, da se bomo obveščali o naši poti. Čakal naju je edini večji in skoraj edini vzpon dneva, na Stol. Na poti naju je precej zmedel smerokaz, ki je kazal spodnjo in zgornjo pot proti Stolu, midva pa sva imela na zemljevidu vrisano le eno. Odločila sva se za zgornjo, saj sva menila, da bova tako izgubila precej manj višine, kmalu pa sva ugotovila, da se spodnja pot le izogne nekaj deset metrov visokemu žlebu, in prav nič drugega. Pot sva nadaljevala po zelo utrujajočem melišču skoraj do vrha Stola, kjer

se pot odcepi proti koči. Medtem ko sva se pri koči oddihala, sva spoznala nagajivega oskrbnika Leona, ki nič hudega slutečim planincem rad kakšno ušpiči. Od tam naju je pot vodila po zelo dolgem grebenu Vajneža, Belščice in Struške proti Golici. Odločila sva se, da greva najprej do kočice in tam pustiva nahrbtnika ter brez obtežitve opraviva še ta kratek vzpon. Odločena, da prideva čim prej do Mojstrane, kjer bi si nakupila hrano za Julijske Alpe, sva se zagnala v strmino Golice, ko pa sva prišla nazaj do kočice, sva ugotovila, da sva malo pozna, da bi še ujela trgovino v Mojstrani. V tistem trenutku pade odločitev, da se raje malo najeva in odideva v mnogo bližjo Hrušico in tam opraviva nakup. Po dolgi hoji končno prispeva v Hrušico in še ravno pravi čas vse nakupiva, saj za nama trgovke že zaklepajo trgovino. Po krajšem počitku in okrepčilu se odpraviva po zares dolgi poti proti Mojstrani. Ker pa je pot še za naju predolga, se vsa izmučena utaboriva dober kilometer ali dva pred Mojstrano. Ker sva bila oba zares izmučena, sva komaj čakala, da se spraviva v spalne vreče in končava ta ušivi dnevnik ter zaspiva.

11. 8. 04: SREDA

Zjutraj se nama prav zares ni dalo vstati, saj sva točno vedela, da je najin cilj zelo visoko. Najprej sva se odvlekla do trgovine in se do sitega najedla. Drugače povedano, pojedla sva vse, kar sva kupila. Nato pa naju je čakala dolga asfaltna cesta do Aljaževega doma v Vratih. Ko sva le prišla tja in se usedla za mizo, je izgledalo, kot da sploh nimava namena nadaljevati poti. Končno sva se le pobrala iz doline in se namenila po Tominškovi poti proti Staničevi koči. Pot pa je zelo strma in zavarovana z zajlami in klini. Po dolgem in strmem vzponu sva končno prispela do kočice, kjer sva si seveda privoščila obilno porcijo jote in palačink za posladek. Po obedu sva se po kratkem premisleku odločila, da greva čez Rž na Kredarico, od koder naju je čakal do sedaj najzahtevnejši in najtežji vzpon na Triglav. Poti ni in ni hotelo biti konec, zajle in klini so se kar vrstili. Ko sva končno prišla na vrh, sva zagledala civilizacijo na najvišji točki Slovenije, in sicer fanta, ki cel ljubi dan sedi na vrhu ter prodaja pijačo in majice. Prosila sva ga, če naju lahko slika, saj so se za nekaj trenutkov megleni oblaki razkadili in se je prav za naju pokazalo sonce. Odpravila sva se proti koči na Doliču, kot ponavadi pa se je

tudi ta pot zelo vlekla. Morala sva zelo paziti, da se ne bi izgubila v gosti megli. Koče je bila polna tujcev, in spraševala sva se, če bo sploh kaj prostora za naju. Kmalu sva ugotovila, da je toliko ljudi, da bova morala spati v zimski sobi. Počasi sva se odpravila spat, in to v najbolj temen del zimske sobe.

12. 8. 04: ČETRTEK

Danes sva se za spremembo zbudila že ob 6. uri in se iz sobe preselila pred kočo, kjer sva zajtrkovala. Medtem se je pred kočo pojavil naš sosed Robert Rehar, ki je prisopihal iz Zadnjice čez Komarja. Namenjen je bil na Triglav in se mu je zelo mudilo, saj je želel popoldne obiskati jamo. Za razliko od ostalih dni sva se danes najprej spustila proti dolini, nato pa naju je čakal vzpon na Bovški Gamsovec. Na vrhu nama je poziral kozorog, pravi kapitalec, ki je nekaj časa nadziral, kdo hodi po poti. Ob spustu proti Kriškim podom sva jih videla še cel trop, ki se naju je malo bal, in kmalu sva slišala alarm za nevarnost, ki mu je sledil premik celega tropa. Prispela sva do kočice, kjer je delala še ena gospodična, ki je sodila na seznam 10 naj natakarič v kočah. Ko sva se malo oddahnila, sva nadaljevala proti Razorju. Malo pred križiščem za Vršič naju je pričakal nek trapast kozorog, ki je hotel pokazati, da sva na njegovem ozemlju, tako da je začel prožiti kamenje proti meni. Ker sva morala osvojiti še Razor in Prisojnik, nama ni ostalo drugega, kot da se povzpneva na megleni Razor. Na vrhu ni bilo prav nič prijetno, in hitro sva se odpravila proti Prisojniku. Spet je sledil spust pred zahtevnim vzponom na Prisojnik. Malo pred njim sva srečala skupino planincev, ki je ravno sestopala. Po krajšem pogovoru nama je njihov vodnik odsvetoval vzpon zaradi podora v Zadnjem Prisojnikovem oknu, saj je vse razrukano od potresa. Ker pa sva precej trmasta, sva si mislila: če ste vi prišli dol, bova tudi midva gor – in odpravila sva se naprej. Pot res ni bila najlepša, ampak se je dalo priti čez vse ovire. Ko sva prišla skozi najhujše, se je začela pot silovito vleči. Stalno so naju preletavale megle in kar močno je pihalo, še posebej na vrhu, zato sva takoj sestopila in se napotila proti Vršiču. Odločila sva se, da bova prespala v Tičarjevem domu, seveda pa se je bilo treba najprej najesti. Kmalu sva se spravila spat, saj sva imela načrt zelo zgodaj vstati.

13. 8. 04: PETEK

Danes sva vstala zelo zgodaj, in to že ob 4.30, ter upala, da je zunaj lepo vreme za nadaljevanje najine poti. Ko sva prišla skozi vrata kočee, sva ugotovila, da ponoči sploh ni bilo dežja, kar je bilo slabo znamenje. Pogled proti dolini je bil zelo meglen in oblačen, a sva se vseeno odločila, da poskusiva priti do Jalovca. Odšla sva v upanju, da naju ne bi dobil dež. Kmalu pa je vse upanje minilo, saj je začelo deževati in sva bila prisiljena poiskati zatočišče pred dežjem. Najprej sva se ustavila pod smreko. Ko se je malce umirilo, sva šla naprej in naslednje prisilno bivakiranje je bilo pod manjšim skalnim previsom. Tam sva si naredila pravi mali bivak, bilo je sicer precej neudobno, ampak sva bila vsaj na suhem. Bila sva tako premočena, da sva hotela nadaljevati pot do kočee. Toda vsakič, ko sva se že odpravila, se je spet usulo in spet sva čakala, da se vsaj malo ustavi. Ko je končno malo ponehalo, sva odšla naprej. A prišla le do bližnje lovske kočee, kjer sva morala spet počivati. Za spremembo je bil ta počitek zelo dolg, saj sva si pripravila pravo kosilo. Zaradi dežja nama je bilo strašno dolgčas in ker sva bila še vedno lačna, sva pojedla vse svoje zaloge hrane. Kar naenkrat je dež ponehal in odpravila sva se proti koči Pod Špičko, do koder sva namesto štiri potrebovala celih enajst ur. Ko sva prišla v kočeo, sva v prostem času, ki sva ga imela danes kar precej, naredila pohodni načrt za kraško-primorski konec poti. Spet sva se obilno najedla, saj človek res ne more spat s praznim želodcem. Napisala sva še kartice, da prijatelji ne bodo rekli, da se med potjo nisva prav nič spomnila nanje. Po vseh opravljenih dolžnostih dneva sva se še malo pogovorila z oskrbnicama, potem pa je prišla cela tolpa Italijanov, in midva sva jo ucvrila spat. Ker pa sploh še nisva bila zaspana, sva se spustila v neko težko debato. Ugotovila sva, zakaj nama danes ni uspelo doseči cilja. Če pa tudi vas zanima, zakaj je bilo tako, se obrnite na začetek dneva.

14. 8. 04: SOBOTA

Danes sva vstala, takoj ko se je začelo daniti. Odhitela sva proti Jalovcu, ki nama je ostal kot včerajšnji cilj. Ko sva prispela na vrh, naju je pozdravil zares prvi sončni žarek, saj je sonce komaj pokukalo izza oddaljenih hribov. Na vrhu pa ni bilo prav nič prijetno, pihal je

zelo mrzel veter, zato sva takoj sestopila in upala, da po poti ne srečava Italijanov. Ko sva prišla do zadnjega grebena in sva že videla kočo, sva jih zagledala, ko so se ravno odpravljali proti Jalovcu. Pri koči sta oskrbnici ravno zajtrkovali. Ko sta pojedli, sva si pa še midva privoščila vsak eno porcijo palačink in čaja. Nato sva se poslovila in se zahvalila za prijazno postrežbo ter se odpravila v Trento po nakupih. Vmes sva pobrala še žig v koči pri izviru Soče. Od tod naju je pot spet vodila po asfaltni cesti do trgovine, ki je bila za najine potrebe slabo založena, najhuje pa je bilo, da niso imeli več kruha. Morala sva se zadovoljiti s prepečencem. Kot ponavadi sva se pred trgovino še enkrat najedla in čakal naju je še drugi vzpon, in sicer na Prehodavce. Poti ni in ni hotelo biti konec, sonce je vztrajno našigalo, toda kmalu so se začeli zbirati čudni oblaki. Ko sva končno prišla na vrh oziroma do kočice, se je bilo treba najprej pozanimati, koliko je ura, in se okrepčati za pot naprej. Čakala naju je kočica pri Triglavskih jezerih. Vreme se je začelo kisati in po poti naju je ujelo nekaj kapljic dežja, ko pa sva prišla do kočice, se je kar zlilo. K sreči je bil naliv kratek, tako da sva se potem napotila do kočice pod Bogatinom, kjer sva se okrepčala in si ogledala del olimpijskih iger, plavanje. Odločila sva se, da kljub pozni uri nadaljujeva proti Krnskim jezerom, a se je najina zelo dolga pot končala že na Bogatinskem sedlu, kje sva se odločila bivakirati. Najprej sva se pošteno najedla prepečenca in nutele, nato pa si postavila zasilni šotor za primer nočnega dežja, saj so začeli krasno zvezdnato nebo prekrivati sivi oblaki. Ko je bil šotor postavljen, sva se spravila spat.

15. 8. 04: NEDELJA

Zbudila sva se v zelo mrzlo jutro, tako da sva stvari, ki se jih je dalo pospraviti, ne da bi zlezla iz spalnih vreč, pospravila kar zavita v spalke. Ko sva se odločila, da bi nekaj pojedla, sva ugotovila, da nama je nutela zmrznila in da jo bova težko namazala, saj bi jo lahko rezala na kose, a sva se zelo potrudila in nama je le uspelo. Ko sva se najedla, sva se namenila proti Krnskim jezerom na čaj, kjer sva si malo odpočila pred naslednjim vzponom na Krn. Pri koči na Krnu sta naju pričakala Tadeja in Tomaž, zato sva si privoščila pravi nedeljski postanek. Prav nedeljsko smo poklepetali ter se najedli in odšli na vrh

Krna, ki začuda ni bil v megli. Imeli smo zelo lep razgled. Videti je bilo tudi morje, zato sva se odločila, da ga poskusiva čim prej doseči. Ko smo se spet spustili do koč, sva se urno odpravila po svoji poti naprej. Ta naju je vodila mimo vseh vojaških utrdb iz prve svetovne vojne in po zelo dolgem pobočju do planine Kal, od koder se je že skoraj videl najin današnji cilj, planina Razor. Ko sva jo končno dosegla, sva se najedla kot še nikoli doslej. Potem sva se počasi spravila spat.

16. 8. 04: PONEDELJEK

Ko sem se ponoči zbudil, je bila zunaj še tema, zato sem si mislil, kako lepo, da bom lahko še nekaj časa spal, toda komaj sem spet zaspal, že naju je zbudila budilka, in ni nama preostalo drugega, kot da vstaneva. Pred koč sva nekaj pojedla in se napotila v meglene hribe. Ko sva prišla na Vogel, je bila megla tako gosta, da se skoraj nisva videla, pa še pihalo je močno, tako da je bilo precej mrzlo. Na Rodici ni bilo nič bolje, kvečjemu še slabše. Napotila sva se naprej do Črne prsti, kjer sva srečala zelo simpatično dekle, ki naju je prijazno postreglo. Odločila sva se, da bova vsak mesec organizirala tradicionalni izlet na Črno prst. Ko sva se najedla, sva se pozanimala, ali bova dobila danes kakšen obisk, in res sva ga, zato se je bilo treba čim prej spustiti na Petrovo Brdo. Tam so naju pričakale tri dame, Mirjam, Elena in Tadeja. Tadeja nama je prinesla gorilnik, ker je moj crknil, Mirjam pa naju je obdarila s čokolado in vodo. Ko smo se poslovili, naju je čakal še zadnji vzpon, in sicer na Porezen, kjer sva se okrepčala in se brž spustila proti bolnici Franji, ki pa je bila zaprta. Zamudila sva pičlih 15 minut. Pozanimala sva se, ali je kakšna trgovina v Cerknem odprta dlje kot le do 19. ure, in se napotila po nakupih. Pozanimala pa sva se še za nadaljnjo pot. Za prenočišče sva našla udoben kozolec. Ko sva se namestila, sva si po dolgem času spet skuhalo večerjo. Ravno ko sva pojedla in sva se namenila spat, je zazvonil telefon, povabljen sva bila na pijačo v Cerkno. Povabilu sva se seveda odzvala, zato sva šla danes zelo pozno spat, ampak se je splačalo, saj sva bila v prijetni družbi.

17. 8. 04: TOREK

Zbudila sva se odločila, da se bova poskušala čim manj zgubljeni po Cerkljanskem, saj sva bila brez zemljevida. Najprej sva se napotila proti Ermanovcu, ki pa je bil zaprt, zato sva odšla na lov za Bevkovim vrhom. Na poti naju je čakalo nekaj ducatov električnih pastirjev, nekajkrat naju je celo otreslo. Ko sva končno prispela na vrh, kjer sredi travnika stojita kapelica in smerokaz za Sivko, nama ni ostalo drugega, kot da se najeva in se napotiva do Sivke. Tam sva iskala vrh in na koncu ugotovila, da je žig v hiši, mimo katere sva že šla, in morala sva se vrniti do hiše. Ko sva končno prišla do žiga, nama je prijazen mladenič povedal, koliko časa naj bi hodila do Hleviške planine, še prej pa naju je čakal zelo dolg spust v Idrijo. Po poti sva začela premišljevat, če sva slučajno avtomobila, saj sva skoraj ves čas hodila po asfaltu. Ko sva obupana končno prišla v Idrijo, sva se tako najedla, da nama je postalo kar slabo. Toda na žalost je bilo treba priti do Hleviške planine, kjer sva izvedela, da naju prijatelji danes ne bodo pričakali na Čavnu. Od Hleviške planine do Golakov je šest ur in pol hoje, ura pa je bila že sedem zvečer. Vseeno pa sva se odpravila Golakom naproti, saj sva bila že od začetka prepričana: več bomo naredili danes, dlje bomo prišli jutri. Do koder prideva, pač prideva, tako da spet spiva med medvedi.

18. 8. 04: SREDA

Vstala sva, ko je bila še trda tema, saj sva morala po dolgem času hoje po asfaltu najprej opraviti še vzpon na Mali Golak. Te poti res ni hotelo biti konec, potekala je preko 1000 vrhov. Najprej do Velikega Golaka, nato pa še po grebenu do Malega Golaka. Na Golakih je bila, kot smo že navajeni za vrhove, seveda megla. Zato sva se hitro spustila do koč, da se ogrejeva s čajem, ampak je bila zaprta. Sladkor nama je malo padel, zato sva pojedla nekaj napolitank in se napotila proti Čavnu, kjer je bila koč prav tako zaprta (TI AJDOVCI IMAJO VSE KOČE ZAPRTE). Odpravila sva se proti Predmeji in nato do Otlice, kjer se nama je pridružila Maja, da bi opravila primorski del poti. Skupaj smo se odpravili proti Sinjemu vrhu in naprej do Cola, kjer smo se malo ustavili in opravili manjši nakup. Pozdravit pa sta nas prišla Miloš in Ivo, ki sta, da bi nas videla, prikolesarila do Cola. Potem nas je pot vodila do Javornika, po poti pa sem že videl Majo, kako naju v mislih preklinja, ker sva imela

zares ubijalski tempo hoje. Ko pa smo prispeli do kočice, je bila ta že zaprta. Po krajšem oddihu smo se odpravili na najbolj nori del poti. Ker sva res prava norca, sva se odločila, da pridemo danes do Abrama. Pot, ki se je že do zdaj vlekla, je postala zaradi utrujenosti še napornejša in se je zato vlekla še bolj. Tako da smo prišli do Abrama ob 0.30, to se pravi, da sva postavila rekord, saj sva hodila približno devetnajst ur in pol. Malo pred našim prihodom pa so tja prišli Urška, Miloš in moj tata, ki je predlagal, da nas zapelje do Vipave, da se naspimo v svojih sobah. Ponudbo smo seveda zavrnila in se takoj spravili spat, saj smo bili zares zmatrani.

19. 8. 04: ČETRTEK

Danes nas za začetek dneva ura ni zbudila, zato smo vstali dve uri kasneje. Namesto da bi se zbudili ob 3^h, nas je Maja zbudila ob 5^h. Tolažili smo se s tem, da je tehnika zatajila in mobitel ni zvonil, v resnici pa ni bil nihče sposoben vstati po tako kratkem spancu. Ko smo se najedli, smo se odpravili morju naproti, v prepričanju, da je to naš zadnji dan hoje. Najprej smo morali do Vojkove kočice na Nanosu, kjer je bila megla, pa še pihalo je. Segreli smo se ob vročem čaju, nato pa nas je čakal spust do Razdrtega, kjer je bilo – kot ponavadi, ko smo prišli v civilizacijo – treba opraviti sprehod po trgovini. Spet smo se morali najesti, saj nas je čakal še dolg dan. Najprej smo morali preko Senožec na Vremščico. Ko smo jo po dolgi in naporni hoji dosegli, smo skupaj ugotovili, da je danes zares pretirano vroče. Spoznali smo, da zaradi izčrpanosti, dolge poti in vročine danes ne bomo videli morja, kaj šele da bi se kopali. Padla je odločitev, da moramo osvojiti vsaj Slavnik. Odpravili smo se proti Vremški dolini, a je bilo pot težko najti, saj je zaradi požara pred nekaj leti zaraščena in težko prepoznavna. Ko smo končno prispeli v dolino, je sledila dolga in utrujajoča hoja po asfaltu. Ta pot se je tako vlekla in noge so nas tako bolele, da smo se kakšni dve uri pred Slavnikom ustavili v upanju, da si bomo dovolj oddahnili za zadnji dan .

20. 8. 04: PETEK

Danes smo spet vstali zelo zgodaj. Priprave za odhod so trajale precej dlje kot ponavadi, saj so nas noge še vedno bolele. Danes je bilo treba zares končati našo pot. Najprej je bilo treba opraviti vzpon na

Slavnik, kjer je bila kočja sicer zaprta, ampak tega sva se že navadila. Na vrhu smo se še zadnjič posvetovali o nadaljnji poti proti Socerbu. Po poti pa si je bilo zaradi vročine treba poiskati nekaj vode, saj jo je na Primorskem zelo težko najti. Malo pred Socerbom je začelo tudi rahlo deževati, a je prav kmalu spet posijalo pravo primorsko sonce. Vročina pa je bila res neznosna. Ko smo prišli do Socerba, smo še zadnjič poklicali našo »šoferko« Tadejo, da smo se zmenili, kdaj naj bi se dobili v Ankaranu. S Socerba je sledil spust v Osp, nato pa zares zadnji veliki vzpon na Tinjan, kjer sem našel žig na neki podirajoči se hiši. Od tam naj bi nas čakal le še spust v Ankaran, vendar je bil ta kar naporen, saj poteka večinoma po cesti, najprej do Spodnjih Škofij, nato pa po precej zaraščeni poti v rahel klanec okrog nekega hriba. Ko smo že mislili, da smo zelo blizu konca, nas je čakal še vzpon v Dekane, od koder je res sledil le še spust do Ankarana. Tam sta nas pričakala Tadeja in Miloš, oba seveda s fotoaparati v rokah, a najprej je bilo treba po še zadnji žig. In pot je bila končana. Uspeh je bilo seveda treba proslaviti in nazdraviti s šampanjcem in jagodnim sokom. Nato pa je sledilo še dolgo pričakovano kopanje v morju. Vsega skupaj je bilo zares konec okrog 17. ure. Ker se nam ni kaj dosti dalo, smo se odpravili proti Vipavi. Pripravili so velik sprejem, saj se je zbralo kar precej prijateljev in sosedov, slavja pa kar ni hotelo biti konec.

Benjamin Kodele, Pavel Makovec

Majini vtisi in občutki o prehojeni poti

V začetku avgusta sta se Pavel in Benjamin odpravila na transversalo. Vabila sta nas, da bi ju del poti spremljali ali prišli obiskat, a počitnice so prekratke in preveč je vsega, tako da je že izgledalo, da si ne bomo vzeli časa za prijatelja. A na koncu je vseeno uspelo in smo ju šli vsaj obiskat.

Jaz sem se z njima odpravila njune zadnje dni – primorski del. Dobili smo se v sredo na Otlici, nato pa skupaj nadaljevali pot na Sinji vrh. Sledil je Col, kjer smo si v trgovini za nekaj kil otežili nahrbtnik (oz. samo Pavle in Benjamin). Sledila je pot na Javornik, ki je bila kar

prijetna, saj ni bilo več tiste grozne opoldanske vročine, pa tudi pot je peljala večinoma v senci. Koča na Javorniku je bila zaprta (zvedela sem, da sta bili zaprti tudi koči pod Golaki in na Čavnu – večji del primorskih koč je bil zaprt), zato smo le na hitro malo pojedli, in že smo hiteli proti Nanosu, kamor smo kljub hitri hoji prišli šele pozno zvečer. Bendžo je nato navil uro oziroma

»naštimal« mobi

in hitro smo se spravili v spalke, saj smo v načrtu za naslednji dan imeli prihod do morja. Kljub kar napornemu dnevu (10 ur hoje zame, za njiju pa še več) so me zbudile veverice in polhi, in v začetku noči nisem preveč dobro spala. A ko naj bi mobi budil, smo vsi trije tako trdno spali, da smo ga preslišali in se na pot odpravili šele dve uri kasneje.

Sledil je vzpon na megleni vrh Nanosa, kjer je koča že bila odprta, nato pa spust na Razdrto, od koder nas je spremljalo sonce.

Pot nas je nato vodila nekaj po gozdu, asfaltnih in makadamskih cestah in travi proti Senožecam in nato na Vremščico. Vmes smo si nabirali moči s slivami in se ošpricali ob vodi. Na vrhu Vremščice je padla ideja, da zaradi razbolelih nog ne gremo še istega dne do morja, in ne boste verjeli, jaz sem se s to idejo absolutno strinjala, saj so tudi mene bolele noge in rame od nahrbtnika. Tako smo čez travnike, po cestah, čez železnico, mimo različnih krajev (Matavun, Artviže ...) počasneje nadaljevali proti Slavniku. Blizu naselja Slivje smo se ustavili, pojedli in prespali še zadnjo noč. Ne vem, ali so veverice pobegnile ali kaj, jaz jih v glavnem nisem slišala, sem bila očitno preveč »zmatrana«, tako da sem nepretrgoma spala od takrat, ko smo se ulegli, dokler ni mobi začel z budnico.

Vstali smo zgodaj, saj nas je čakal še kar lep kos poti, in se najprej povzpeli na Slavnik – kjer je bila (kdo bi si mislil) kočja zaprta. Nato pa naprej, čez Kras, kjer je Pavel izgubil svoj slamniki – če ga najdete, mu ga vrnite, ker ga res že zelo pogreša ... Nekaj časa smo hodili ob glavni cesti in šli skoraj hitreje kot avtomobili. Sledil je manjši vzpon na Socerb, po poti smo dobili par kapelj osvežitve, a nas je s Socerba naprej spremljalo sonce.

Na vrsti je bil, vsaj meni, izjemno naporen del – spust v Osp. Tukaj sem šele začutila kolena in bolečino v njih, žulje na prstih. Svoje sta naredili tudi vročina in sopara, ki sta se zadrževali med že tako suhimi in bodečimi rastlinami in mi venomer izsuševali usta. Kljub temu da sem pila po malo in sem imela še pijače, sem čutila pomanjkanje tekočine, za povrh vsega pa mi je odveč postal še nahrbtnik. V takih trenutkih res začutiš, kako pomembna je voda, ki je največkrat ne znamo dovolj ceniti; in takrat si res hvaležen prijaznim ljudem, ki ti radodarno dovolijo natočiti vode. Tako pridejo trenutki, kot je bil tale zame, ko ti je res vse pretežko, da bi se najraje ustavil in zaključil svoje popotovanje. A obrniti se nima smisla, saj te čaka vzpon in ne rešiš kaj dosti; čakati tudi ne, ker nimaš kaj dočakati (razen mogoče kakšnega ptiča, da bi te odnesel proč – a še za to je malo možnosti, ker so se vsi poskrili v senco), in najboljša možnost (in edina) je vztrajati in iti naprej.

Meni je bilo v veliko zadovoljstvo (skoraj tako kot da bi bili že pri morju), že ko smo končno prišli v Osp, se osvežili ob vodi in s sadjem in se nato vzpeli na Tinjan. Čeprav je vzpon naporen, je bil vseeno lažji kot ta zadnji spust.

Pot s Tinjana je bila kar v redu, saj je bil klanec položnejši, med potjo smo se pogovarjali in jedli zelo sladke robidnice in je čas šel hitreje.

Za zadnji finiš pa nismo pozabili iti po s koprivami in robidovjem zelo zaraščeni poti, ki nas je vsaj malo očistila, preden smo se vrgli v morje. Še zadnji kilometri, in že smo bili v Ankaranu. Najprej seveda iskat žig, nato smo nazdravili in končno – skok v morje, ki je sicer precej pekoče, a izjemno hitro zdravilo vse rane, žulje, bolečine in težave.

Res sem bila vesela za Pavla in Bendža, da jima je uspelo osvojiti cilj, ki sta si ga zadala, še bolj pa sem bila vesela, da je meni uspelo premagati te tri dni. Za vse nas tri so bili kar naporni – za njiju, ker sta v teh dneh največ prehodila na dan, zame pa poleg tega še, ker sem se morala spopadati s težavami, ki sta jih fanta prebrodila v prvih dneh.

Tudi jaz sem, kot verjetno že mnogi, doživela občutek, ko bi najraje vse pustila. A treba je bilo vztrajati in iti dalje, tako si krepiš svojega duha, da znaš vztrajati v težkih trenutkih v življenju; se naučiš premagovati, premagati svojo miselnost, da ne zmoreš. In toliko več zadovoljstva je potem v tebi, ko dosežeš cilj. Obenem si na koncu bogatejši za izkušnjo in vsekakor boljši in močnejši v premagovanju samega sebe.

Res mi ni žal, da sem se odločila in šla na to pot (oziroma del poti), saj smo se kljub naporom tudi zabavali, smejali in je bilo res enkratno doživetje.

Maja Čermelj

Alpinistična dejavnost v letu 2004

V letu 2004 smo izvedli poučevanje v okviru alpinistične šole, kjer je kar 8 od 13 tečajnikov uspešno zaključilo šolo. V okviru alpinistične šole smo imeli 18 predavanj, 6 skupnih tur in 14 plezalnih vaj. Organizirali smo tudi zimski plezalni vikend na Vršiču in plezalni vikend v Arcu. Z uspešno izvedbo alpinistične šole in veliko aktivnostjo tečajnikov se je število aktivnih članov z 11 v letu 2003 povečalo na 16 v letu 2004.

Alpinistična dejavnost se je odvijala tako v plezališčih doma, od Vipavske Bele in Ture do Ospa, kot v tujini, v Paklenici na Hrvaškem, na Korziki v Franciji, Arcu v Italiji ter Kalimnosu in Meteoru v Grčiji, pa tudi v smereh v Alpah. V plezališčih smo opravili okoli 100 vzponov osme ali višje stopnje.

Pozimi smo opravili 106 zimskih vzponov, to so pristopi na vrhove nad 2.000 m v zimski sezoni ali vzponi nad 3.500 m v poletni sezoni, turni smuki, plezanje zasneženih grap in zaledenelih slapov. Poleti je bilo opravljenih 165 alpinističnih vzponov. Najtežji vzponi v Alpah so bile ponovitve Čopovega stebra v Triglavu, Zajede v Travniku in Direktna v Špiku.

Lepo vreme konec leta je omogočilo, da smo preplezali veliko prvenstvenih smeri v Turi. Višina teh smeri je od 100 m pa do 375 m, po zahtevnosti od zelo lahkih do najtežjih. V teh smereh se da pridobiti veliko izkušenj za plezanje v visokih gorah. Posebej bi pohvalil Silva Blaška za čiščenje poti in smeri v Turi.

Lanskega maja sta se dva člana udeležila odprave na najvišji evropski vrh, 5.642 m visoki Elbrus na Kavkazu. Vrha zaradi slabega vremena nista dosegla.

Jože Šepič se je udeležil odprave v Himalajo, kjer je poskušal osvojiti 8.167 m visoko goro Daulagiri. Na povratku iz baznega tabora proti vasici Tukuče se je Jože 19. maja 2004 na poti izgubil in se pri

sestopu v dolino smrtno ponesrečil. Po obsežnem iskanju so ga 8. julija našli nad vasjo in v naslednjih dneh opravili pokop, najprej v Tukučah in nato še doma v Gradišču.

V lanskem letu je bil Davorin Kodele na izpopolnjevalnem seminarju za alpinistične inštruktorje. V letošnjem letu bosta predvidoma dva pripravnika opravila izpit za alpinista. Z lanskimi tečajniki imamo letos nadaljevanje alpinistične šole.

Sestanki AO so ob petkih ob 20.00. Na sestankih imamo večkrat tudi predavanja z diapozitivi o naših plezalskih aktivnostih.

Jurij Nabergoj in Marko Fabčič sta bila v lanskem letu sprejeta kot pripravnika v GRS, postajo Ljubljana.

Organizirali smo tudi plezanje za najmlajše na plezalni steni. Tedensko imamo plezanje trikrat. Ob ponedeljkih ga vodi Martina Naglost od 16.45 do 18.00, ob torkih in četrtek pa Marko Fabčič od 18.00 do 20.00.

Marko Fabčič,
načelnik AO Vipava

Slediti klicu gora

Ljudje imamo različne talente, nekatere odkrijemo, drugi za vedno zaspijo v nas. Tako sem lani zaključil članek v tej naši Turi. A v tem času se je zgodilo in dogodilo marsikaj, predvsem pa smo izgubili človeka, ki je tako nazorno pokazal, kako je treba slediti notranjemu klicu. No, zdaj pa ima, se je govorilo naglas. Ampak ljudje, če prst usode pokaže na nas, se ji ni moč izogniti! Kruto, a tako prekleto res.

Verjetno veste, za koga gre? Ja, seveda. Za do nedavnega zelo aktivnega člana našega odseka Jožeta Šepiča, ki se mu je korak za

vedno ustavil pri hoji iz baznega tabora pod osemtisočakom Daulagiri.

Njegova pot že v rani mladosti ni bila z rožicami tlakovana, saj je pri komaj dveh letih kot najmlajši član družine izgubil mater. Z leti tudi koža pridobiva svoj oklep glede na dogodke, ki se dogajajo okoli nas. In prav slednje mu je kasneje v samem življenju še kako prav prišlo. Vedno se je bil pripravljen učiti, in tudi v teh letih si ni dal miru. Najprej se je zavihtel do zelo uspešnega podjetnika, ki je marsikomu prikradel dvignjene obrvi na zeleno obarvan obraz. In tudi kasneje mu slednjih ni manjkalo, žal je tako v tej naši ljubi domovini! Z delom se je zastrupil do take mere, da okrog njega tiste čase ni obstajalo veliko drugih stvari. A kako je zdravje pomembno, se včasih zavemo šele tedaj, ko se nam kaj zgodi. In njemu je njegov zdravnik predlagal malce gibanja. Verjetno se ni ne njegovemu zdravniku ne njemu niti malo sanjalo, da bo dobro desetletje kasneje sodeloval na odpravi, ki si je za svoj cilj izbrala osemtisočak Daulagiri. Začel je seveda z našimi gorami, kasneje s stenami, a kmalu je na domačih tleh začelo primanjkovati višine, in odpravil se je v tujino. Začeli so vzponi na

Grossglockner, Matterhorn, Mont Blanc po klasičnih poteh. Toda Jožko je imel že iz rane mladosti v sebi prepričanje, da je treba naprej, takrat ko drugi mislijo, da si že na vrhu. In ali ga je prav to stalo tistega, za kar vsi upamo, da se nam ne bi nikoli zgodilo! Je tu

iskati ključ za njegovo tako kruto usodo, da je našel svoj mir pod mogočnimi stenami Himalaje? Ko je obiskal grob svojega očeta pod Manaslujem, je Zaplotnikov sin izjavil: »Moj oče je kralj, samo pogledajte, kakšen prostor si je izbral za svoj zadnji počitek.«

Z Jožetom sem se prvič srečal v hribih, kje pa drugje. Skupaj smo se zbrali bolj ali manj načrtovano, da gremo na Grossglockner po klasični smeri pristopa iz Kalsa. Takrat sem bolj slišal o njem, vedel pa prav dosti nisem. In ko sem na vrhu čakal, da pridejo še ostali za menoj, je prvi prišel Jože. Segla sva si v dlan in takrat je dejal, da je že četrtič na tem tritisočaku, pa še to vsakič po drugi smeri. Nato smo se odpravili navzdol, do kočice smo hodili bolj ali manj skupaj, saj smo tam pustili nekaj opreme, da so bili naši nahrbtniki pri vzponu na vrh malo lažji. Potem sem se pa malo oddaljil naprej, ker so me začeli čevlji žuliti in sem hotel biti čim prej na koncu. Nakar me zopet dohiti Jožko, in pogovor je stekel o njegovih ciljih, izkušnjah, pa o Eigerju, in moram priznati, da sem potem dobil pravo predstavo o njem in o njegovem pogledu na alpinizem. Zelo neradi sodimo in tudi jaz sem iz tega testa, ampak takrat sem začutil, kot da bi hotel Jožko nekako nadoknaditi vse zamujeno. Oziroma kot je zapisal Škarja (Tone Škarja, načelnik komisije za alpinizem za tuja gorstva pri PZS): »Morda mu je bila usoda bolj milostna, kot si zdaj mislimo mi. Morda ga je prestregla, preden je spoznal, da sneg gora ni vedno povsem bel!«

Sedaj lahko modrujemo in ugibamo do nezavesti, ampak Bog ga je poklical k sebi in tu žal nimamo kaj storiti. A ne glede na vse skupaj, je prav on prvi v našem društvu, ki je sodeloval pri odpravi na osemtisočak. In njegova pot do tja ni bila lahka, čeprav jih veliko misli drugače. Jože je sledil klicu gora, notranjemu klicu, in živel za svoje sanje, ki jih je večino tudi udejanil. To pa ni kar tako, in to šteje, mar ne?

Jožetu v spomin sem že pred novim letom plezal prvenstveno smer v Gradiški Turi, nad sv. Miklavom, a so me začetne težave (nad VI+) potem prisilile k sestopu v grapo. Smer še ni dokončana, malce po moji krivdi, malce po vremenski. Sedaj se je bom lotil v navezi in jo

končal tam, kjer sem si zamislil linijo. Smer je (bo) zanj, ki je tudi plezal v naši Turi, in zasluži si jo popolnoma pošteno in upravičeno. Hvala vam, Jožko.

Dejan Koren

Orientacisti še vedno šarimo križem kražem po gozdovih

Vipavski planinski orientacisti smo tudi v minulem letu pridno tekali po gozdovih, se izgubljali in iskali, nevede nabirali klope, trgali hlače na zaraščenih bližnjicah, sopihali med vzpenjanjem na vrhove in spuščanjem v vrtače ter polni veselja »štempljali« najdene kontrolne točke.

V času od lanske številke glasila Tura do izdaje letošnje številke smo se tako udeležili kar nekaj planinskih orientacijskih tekmovanj, med drugim tudi državnega, eno tekmo pa smo organizirali

tudi sami. Ta je letos zaradi dokaj obilnega snega, ki se je na Nanosu in Gori zadrževal dokaj dolgo, potekala na območju Planine.

Ob tem velja še omeniti, da se je primorska planinska orientacijska liga v sezoni 2004/2005 močno okrepila, saj so se k dosedanjim štirim sodelujočim planinskim društvom (PD Ajdovščina, PD Nova Gorica in PD Ajdovščina ter PD Vipava) priključila še štiri društva – PD Bovec, PD Kobarid, PD Sežana in PD Tolmin. Poleg tega se je letos začelo tekmovati tudi v najnižji, tako imenovani A-kategoriji.

Da bo celotna zadeva bolj pregledna, pregled tekem in uvrstitev tako kot v lanski številki Ture podajamo v obliki tabel.

| ČETRTA SEZONA – 2003/2004 –

11. oktober 2003 – POT Lože – PD Vipava

kategorija B:

1. Prehitri in predrzni (PD Vipava)
2. Indijanska plemena (PD Vipava)

kategorija C:

1. Bouhca (PD Vipava)
2. Wasli (PD Nova Gorica)
3. Wajduci (PD Ajdovščina)

kategorija G:

1. Ocean (PD Vipava)

20. marec 2004 – POT Sveta Ana – PD Podnanos

kategorija B:

1. NOB (PD Podnanos)
2. Zgube (PD Podnanos)
3. Mascot (PD Ajdovščina)
4. Tanki (PD Vipava)
5. Hitri in ta zadnji (PD Vipava)
6. Palčki (PD Vipava)

kategorija C:

1. Opel racing team (PD Ajdovščina)
2. Smrkci (PD Vipava)
3. Fleš (PD Vipava)
4. Pika Božič (PD Podnanos)
5. Malomeščani (PD Nova Gorica)

24. marec 2004 – POT Lokovec – PD Nova Gorica

kategorija B:

1. Enobe (PD Podnanos)
2. Get (PD Ajdovščina)
3. Hamri (PD Vipava)

kategorija C:

1. Vijolice (PD Podnanos)
2. Figov list (PD Nova Gorica)

3. Smrkci (PD Vipava)
4. Nissan rajcing team (PD Ajdovščina)

22.–23. maj 2004 – SPOT 2004 – Šoštanj – PD Šoštanj in MK PZS – uvrstitve PD Vipava:

kategorija B: diskvalificirani

kategorija C: 8. mesto

kategorija G1: 4. mesto

PETA SEZONA – 2004/2005 – štiri tekme

12. marec 2005 – POT Planina – PD Vipava

kategorija B:

1. Dwojke (PD Ajdovščina)

kategorija C:

1. Big foot papa (PD Ajdovščina)
2. Enoce (PD Podnanos)
3. Omar in Naber (PD Nova Gorica)
4. Šmwornovci (PD Vipava)

19. marec 2005 – POT Lozice – PD Podnanos

kategorija A:

1. Medvedi (PD Podnanos)
2. Popri (PD Kobarid)
3. Bčanke (PD Bovec)

kategorija B:

1. Nitro (PD Ajdovščina)
2. Buske (PD Kobarid)
3. Aliole (PD Kobarid)

kategorija C:

1. Sosedje (PD Vipava)

2. Punto Racing Team (PD Ajdovščina)
3. Sljeznovci (PD Vipava)
4. ENOCE (PD Podnanos)

17. april 2005 – POT Lokavec – PD Ajdovščina

kategorija A:

1. Močerada (PD Ajdovščina)
2. Tminke (PD Tolmin)
3. Šmbitke (PD Podnanos)
4. Kozorogi (PD Tolmin)
5. Popri (PD Kobarid)
6. Bčanke (PD Bovec)
7. Gorski seljaki (PD Tolmin)

kategorija B:

1. Buske (PD Kobarid)
2. Veseli pupki (PD Ajdovščina)
3. Nori junci (PD Tolmin)
4. Zarjavele konzerve (PD Sežana – Dutovlje)
5. DJ Psycho (PD Sežana – Dutovlje)
6. Kar neki (PD Sežana – Dutovlje)
7. Pašta in fižol (PD Sežana – Dutovlje)
8. Triumf (PD Sežana – Dutovlje)

kategorija C:

1. Štirje prašički (PD Podnanos)
2. Big foot papas (PD Ajdovščina)

3. Rambo I, II, III (PD Nova Gorica)
4. Nvem (PD Vipava)

24. april 2005 – POT Lokovec – PD Nova Gorica

kategorija A:

1. Tminke (PD Tolmin)
2. Bobipalčke (PD Tolmin)
3. Kozorogi (PD Tolmin)
4. Popri (PD Kobarid)
5. Bčani (PD Bovec)
6. Šmbitki (PD Podnanos)
7. Pinglci (PD Tolmin)
8. Miškolinke (PD Bovec)

kategorija B:

1. Buske (PD Kobarid)
2. Veseli pujski (PD Ajdovščina)
3. Cevokol (PD Sežana)
4. Mhh (PD Sežana)
5. Pujski (PD Sežana)
6. Nori junci (PD Tolmin)

kategorija C:

1. Kje smo mi (PD Podnanos)
2. Nomadi (PD Nova Gorica)
3. Azrael (PD Vipava)
4. Gargamel (PD Vipava)
5. Nrt (PD Ajdovščina)
6. Bojo tim (PD Ajdovščina)

Zimski pohod na Nanos

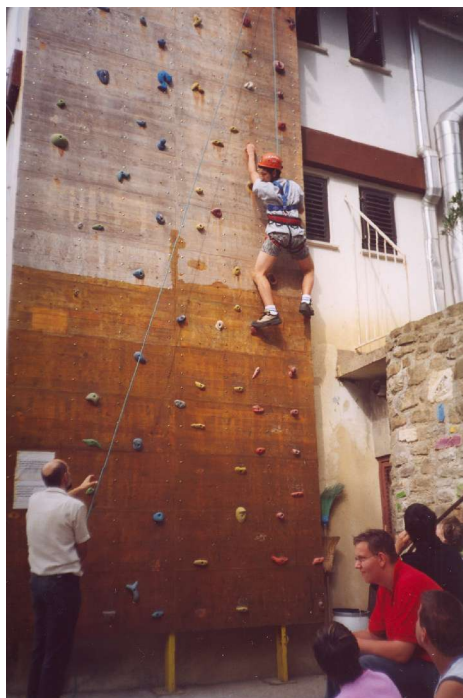
V četrtek, 22. januarja, smo odšli dobro oblečeni na zimski pohod na Nanos. Šest najbolj korajžnih učencev in štiri učiteljice smo gazili visok sneg. Kombi nas je pustil pri koritih. Nato smo sopihali v breg. Malicali smo kar na snegu. Kako dober je bil topel čaj! Našega Tomažka je morala Lucija vleči, ker je težko gazil po snegu. Rekel je, da ne mara snega, ker ga napada. Hudo je, če imaš kratke noge!

Vrnili smo se utrujeni, mokri in lačni. Ponoči sem spal kot polh. Ta pohod je bil najtežji.

Štefan Pregelj

Planinski tabor v Fiesi

september 2004

Čeprav se mogoče smešno sliši – planinski tabor v Fiesi, 0 metrov nadmorske višine – smo se člani pohodniške skupine vseeno odločili, da preživimo en teden prav tam. Naše želje po Kranjski Gori in Bohinju se niso uresničile, vendar je prevladala miselnost v smislu »bolje vrabec v roki kot golob na strehi«. Za to varianto smo se odločili tudi zaradi tega, ker smo v predvidenem načrtu videli, da bomo vseeno kar precej hodili in spoznali še vrsto zanimivih stvari.

Na planinski tabor v Fiesi je šlo devet mladih planincev: Stipe Petrovič, Marko Logar,

Marija Jelerčič, Štefan Pregelj, Klemen Škvarč, Pavel Kubale, Jadranka Gavrič, Larisa Bitiči in Simona Črešnar ter štiri spremljevalke – Lucija Batič, Helena Kravos, Andreja Gantar in Vida Krašna.

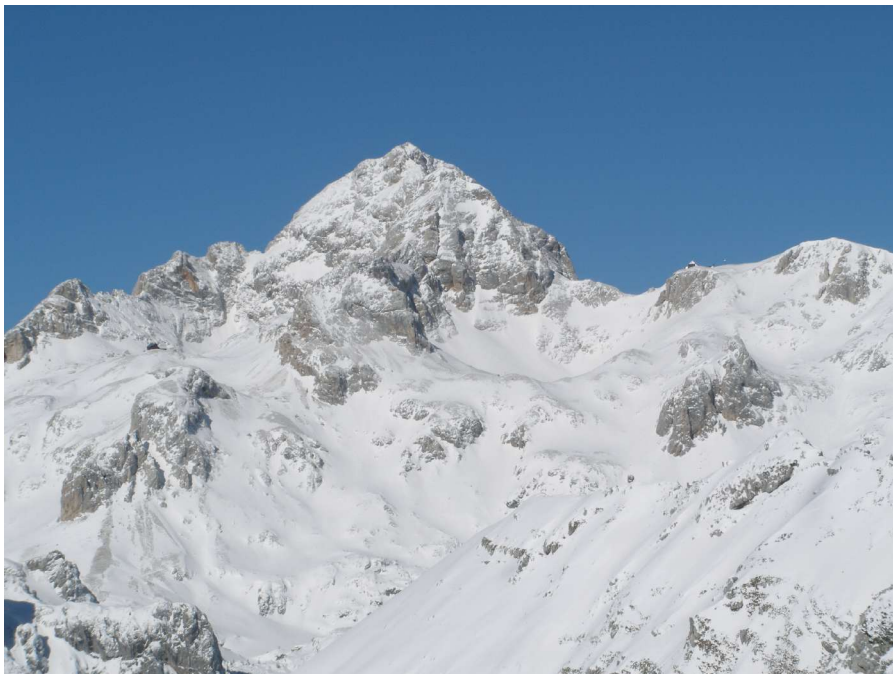
Vse učence razen Simone smo dobro poznali in vedeli, kolikšne so njihove psihofizične sposobnosti, tako da smo vedeli, na kakšne poti se lahko podamo. Tudi Pavel se je z veseljem odpravil z nami, čeprav se v prejšnjem letu zaradi boleznih pohodov ni udeleževal.

Dom Breženka leži tik ob morju, v zalivu, zato smo, kamorkoli smo želeli, najprej morali hoditi vsaj do Pirana in seveda tudi nazaj. Pot, za katero smo potrebovali v eno smer približno 30 minut, ni nikomur predstavljala omembe vrednega napora. Hodili smo v skupini, hitrejši so počakali na počasnejše. Žal je bila obalna pot zaradi popravil piranskega obzidja zaprta, tako da smo morali uporabljati daljšo in manj zanimivo.

Edini daljši pohod, ki smo ga opravili v sredo dopoldne, pa je že pokazal razlike v pripravljenosti oz. psihofizični opremljenosti otrok in mladostnikov. Čeprav je bil naš vodnik skeptičen glede tega, ali bomo zmogli pot do Fiese, mimo Strunjanskih solin do Mesečevega zaliva in nazaj, so to pot zmogli vsi udeleženci.

Preizkusili smo tudi plezanje na umetni plezalni steni, ki je precej višja kot naša. Devetmeterska stena je bila za nekatere, čeprav izredno motivirane, precej trd oreh. Plezanje je aktivnost, kjer poleg sposobnosti moči rok in nog prideta do izraza tudi koordinacija in ritmična usklajenost gibanja, in je seveda za nekatere otroke izredno težka, tako da je že vsak dvig na oprimkih zanje uspeh.

Poleg tega, da spoznavajo lastne psihofizične sposobnosti, pa se otroci in mladostniki na takih taborih znajdejo še v veliko socialnih situacijah, ki jih v Centru ne doživljajo – npr. druženja z drugačno populacijo otrok, drugačen ritem in tempo dela in življenja, skupni obiski kulturnih in naravnih znamenitosti, kjer se je potrebno prilagajati in znajti v različnih situacijah. Naši »ta veliki« so se zelo dobro odrezali in mislim, da je bila zanje to dobra izkušnja.

Edina pomanjkljivost je bila mogoče v tem, da zaradi izoliranosti kraja in nezmožnosti lastnega prevoza nismo mogli izvesti še kakšnega pohoda v priobalnem pasu, npr. na Kraški rob. Vsekakor take oblike dela z otroki ocenjujemo kot zelo pozitivne in upamo, da bomo naše sposobnosti v prihodnje imeli možnost preizkusiti tudi v bolj planinskem okolju.

Andreja Gantar

Pohodniške palice

V zadnjih letih se je med planinci in pohodniki nasploh močno uveljavila uporaba tako imenovanih pohodniških palic. Tako skorajda ni več planinca, ki si pri vzponu ali spustu ne bi pomagal z njimi, o razširjenosti palic pa priča tudi dejstvo, da jih je mogoče kupiti že v vsakem večjem hipermarketu.

Dobre in slabe strani uporabe pohodniških palic

Uporaba pohodniških palic močno olajša hojo, saj zmanjšuje bolečine v kolenih, kolkih in spodnjem delu hrbta oziroma preprečuje morebitne poznejše okvare ter poveča stabilnost. Razbremenilni učinek uporabe palic je največji pri spustu, nekoliko manjši pri vzponu, najmanjši, a še vedno znaten pa pri hoji po ravnini.

Obenem z uporabo palic razgibavamo tudi zgornji del telesa, krepimo mišice ramenskega obroča in hkrati olajšujemo dihanje. Poleg tega uporaba palic tudi pohitri hojo, zlasti npr. v snegu ali na meliščih, za zelo uporabne pa se izkažejo tudi pri prečkanju rek ali počivanju, ko se lahko nanje opremo.

Pohodne palice lahko uporabimo tudi za imobilizacijo zlomljene stegenice, pri izdelavi nosil ali sidrišča v snegu, nenazadnje pa tudi kot samoobrambo. Slabih strani je ob pravilni uporabi palic občutno manj. Nekateri tako menijo, da se zaradi pretirane uporabe palic zmanjšujeta splošna koordinacijska sposobnost in čut za ravnotežje, slaba stran pa naj bi bila tudi obremenitev komolca. Uporaba palic tudi nekoliko oteži držanje karte ali kompasa med hojo, medtem ko sama teža palic ali njihovo zamudno spravljanje in reguliranje danes niso več problematični.

Vrste palic

Glede na način uporabe ločujemo več vrst palic – tekaške (tek na smučeh), smučarske in pohodniške palice. Slednje so iz praktičnih razlogov večdelne oziroma zložljive po načelu teleskopa. Tako

poznamo dvo-, tro- in redkeje tudi štiridelne pohodniške palice. Dvodelne palice so primerne zlasti za zimske gore in turno smučanje (nekatero se lahko uporabijo tudi kot lavinske sonde), trodelne, ki so najbolj običajne, za izletništvo in pohodništvo, štiridelne pa npr. za zavarovane planinske poti. V zadnjem času se uveljavljajo tudi palice za t. i. nordijsko hojo.

Nekateri proizvajalci izdelujejo tudi palice s posebnimi ročajmi, na katere se lahko pritrdijo aluminijasta lopata, okel cepina ali celo fotoaparati. Poleg tega nekateri pod ročajem oblazinijo steblo v dolžini 15 do 20 cm, tako da med morebitnim nižjim prijemanjem ne pride do neposrednega stika z mrzlim delom stebela palice (zlasti pozimi). Obstajajo tudi palice, ki jih je mogoče enostavno in hitro spremeniti v lavinsko sondo, nekatere pa imajo na stebelu tudi uporabne oznake (npr. pretvorbo merskih enot).

Deli palic in dodatna oprema

Standardni sestavni deli pohodniških palic so ročaj, zapestna zanka, steblo in vezni členi palice, krpeljica in konica, za katere je v primeru okvare ali želje po zamenjavi mogoče kupiti tudi nadomestne dele. Kot dodatna oprema so med drugim na voljo različne oblike krpeljic in konic, posebne brezprstne rokavice za hojo s pohodniškimi palicami, etuiji, nastavki za pripenjanje

palic na pas in oprema za čiščenje palic.

O ročaju

Površina zgornjega roba ročaja mora biti večja, kot je očesna votlina, da se s tem obvaruje oko ob morebitnem udarcu v glavo. Ročaj mora biti tudi (anatomsko) oblikovan tako, da se sila v palici čim bolj prenaša na podlago. Glede na simetralo stebela je ročaj ukrivljen za osem oziroma 15 stopinj, saj sta se ta dva kota s stališča ergonomije izkazala za najugodnejša. Na nekatere ročaje je mogoče pritrditi tudi aluminijasto lopato, okel cepina ali celo fotoaparati.

Ročaji pohodniških palic naj bodo sicer narejeni iz mehkejših materialov, saj morajo blažiti nenehne udarce različnih jakosti. V sodobnejših pohodniških palicah je zato v spodnjem delu ročaja ali med veznimi členi vzmet, ki še dodatno blaži povratne sile podlage in tresljaje zaradi nenehnih udarcev. Blažilno vzmet v ročajih lahko po potrebi vključimo ali izključimo.

O veznih členih

V veznih členih na stebelu palice, ki so sicer eni izmed najboljčutljivejših delov palic in se zlasti pri manj kakovostnih palicah radi zelo hitro pokvari, so bolj znani trije sistemi blažilnikov tresljajev – prvi je po načinu delovanja in izdelave podoben tistemu v ročaju, drugi je gumijasta vzmet pod ročajem, podobna mehu za harmoniko, tretji je vgrajen kot notranji sestavni del veznega stožčastega člena. Take pohodniške palice so primerne predvsem za hojo navzdol, ne pa za gorski svet, kjer prevladujejo trava, prst ali sneg.

O zapestni zanki

Zapestna zanka naj bi bila po vseh standardih široka vsaj dva centimetra, da se dobro prilega zapestju. Poleg tega ne sme biti premehka, še manj oblazinjena. Pretežno so te zanke iz najlona ali perlona, nekatere so z notranje strani premazane s tanko plastjo neoprena ali s kako drugo snovjo, ki diha. Vsekakor so zaželeni materiali, ki prevajajo znoj – ta ne bi smel zmrzovati ne znotraj ne zunaj zanke, kar zaenkrat še predstavlja izziv za proizvajalce.

Velikost zapestne zanke se uravnava v zgornjem delu ročaja ter z zaponko, ki je na polovici zanke, kar je nekoliko bolj zamudno. Različni proizvajalci glede uravnavanja velikosti zapestne zanke sicer ponujajo različne rešitve.

O steblu palice

Steblo pohodniške palice je izdelano iz zelo kakovostnega materiala (aluminijeve zlitine), saj morajo biti palice hkrati lahke in trdne, dobro pa morajo prenašati tako udarce oziroma tresljaje in velike temperaturne razlike. Pritrditveni vijak mora biti izdelan tako, da ne drsi, se pravi, da prenese čim večje sile. Za gornišstvo so zlasti primerne večdelne palice, saj njihovo dolžino lahko reguliramo glede na teren in jih, ko so zložene, lahko nemoteče pritrdimo oziroma spravimo v nahrbtnik.

O krpljici

Krpljica preprečuje, da bi se palica ugreznila v sneg ali zagozdila v manjše razpoke v kamenju in nas spravila iz ravnotežja. Dobro je tudi, da so

krpljice gibljive, saj se tako lepše in lažje prilagodijo terenu in v trdem snegu npr. ne izpodrivajo konice. Če krpljica ni gibljiva, je potrebno paziti, da je razdalja med krpljico in konico dovolj velika, da ne pride do izpodrivanja konice. Skoraj vse palice imajo snemljive krpljice, tako da se lahko dokaj enostavno zamenjajo z novimi ali drugačnimi (manjšimi za letne, večjimi za zimske razmere).

O konici

Sodobne palice za hojo v gore imajo konice iz trdih kovin (karbidne trdine), tako da se ne obrabijo hitro. Pri tem je tudi zaželeno, da je

obrabljene konice mogoče zamenjati. Sicer pa lahko tudi pri konicah izbiramo med različnimi oblikami za različne namene.

Uporaba

Pri nastavljanju višine palic se ponavadi držimo pravila, da je naša podlaket, ko držimo palico na ravnem terenu, glede nanj vodoravna ali malce spuščena proti terenu. Pri vzpenjanju moramo nato palice skrajšati, da rok ne dvigamo previsoko, pri sestopanju pa jih podaljšamo, da rok oziroma zgornjega dela telesa preveč ne spuščamo. Pri tem je potrebno paziti, da palic ne raztegujemo prek oznake STOP, saj se s tem bistveno zmanjša varnost njihove uporabe.

Pri hoji navzgor poznamo dva sistema. Prvi in najbolj priporočljiv je tako imenovani sistem »leva – desna« (diagonalna tehnika). Istočasno postavite naprej levo palico in desno nogo, zatem desno palico in levo nogo. S tem je zagotovljena določena ritmika. Dihamo ritmično, glede na hitrost hoje, tako da vdihnemo, ko naredimo dva koraka, in izdihnemo v naslednjih dveh korakih.

Drugi sistem pri vzpenjanju je »naprej – leva – desna – leva« (paralelna tehnika). Po tem sistemu obe palici istočasno postavite naprej, ko naredite korak z desno nogo, in zatem naredite korak z levo, desno in še enkrat levo nogo. Isto ponovite z levo nogo naprej. Ta način je priročen, če se moramo strmo vzpenjati. Imamo večjo stabilnost, saj hodimo po pravilu treh opor (obe palici + noga). Dihamo ritmično, vdihnemo skozi nos, izdihnemo skozi usta. Pri tej tehniki dihamo malce počasneje, a zato globlje.

Pri prečanju strmih pobočij je najbolje, da hkrati držimo skupaj obe palici. Z eno roko jih primemo za ročaje, z drugo pa se opiramo na sredini, konice naslonimo na strmino. S takšnim načinom hoje je težišče telesa na konicah čevljev, s čimer se zmanjša možnost zdrsa. Pozimi pri daljših prečenjih spodnjo palico podaljšamo, zgornjo pa skrajšamo. Tako bolj enakomerno prenašamo silo na podlago in razbremenjujemo zgornjo roko, saj je ni treba dvigovati visoko. Poleg tega lahko pri zdrsu palice v takšni drži za silo uporabimo tudi pri zaustavljanju. Sicer pa je na nevarnejših odsekih snežnih ali poledenelih pobočij bolje uporabljati cepin in dereze.

Pri sestopanju gre malce drugače. Palice v primerjavi z vzpenjanjem malenkost podaljšate (glede na naklon terena in svojo višino) in jih postavljate predse. Nanje se opirate samo toliko, kolikor je potrebno, da zmanjšate pritisk na kolena. Posebno v primerih, ko tovorite težji nahrbtnik, palice bistveno razbremenijo kolenske vezi. Nudijo vam tudi določeno stabilnost.

Zelo pomembno je tudi, da uporabljamo zapestne zanke. Te namestimo tako, da nas ne tiščijo, a nam obenem v zapestju še vedno nudijo oporo ter omogočajo, da silo na palico prenesemo tudi s pomočjo zapestja. Poleg tega uporaba zapestnih zank preprečuje, da bi nam palica, če nam uide iz roke, padla na tla. V primeru nevarnosti plazov moramo sicer zapestne zanke toliko razrahljati ali povsem razvezati, da nam omogočajo, da jih, če pride do plazu, takoj odvržemo in se s tem obvarujemo pred morebitnimi poškodbami zaradi palic.

Vzdrževanje

Palice se ne perejo ali čistijo s kakšnimi čistili. Običajno je dovolj, da jih očistimo s suho bombažno krpo, treba pa je poskrbeti, da se posuši njihova notranjost, če se ta zmoči. Prav tako moramo iz njihove notranjosti odstraniti morebitne kamenčke. Občasno je potrebno namazati navoje med posameznimi deli, konice se ne brusijo, iztrošene ali pokvarjene dele pa zamenjamo z novimi.

Nekaj splošnih nasvetov za nakup pohodniških palic

Palice za hojo v gore naj bodo večdelne, imajo naj velike krplice zaradi ugrezanja v sneg ali pa možnost njihovega snemanja. Ročaji naj bodo iz mehkih snovi, da se jih lahko dobro oprimemo in da dobro izolirajo in ublažijo udarce, zapestne zanke pa naj bodo iz neoprenskih vlaken, da se ne vlažijo, in dovolj široke, da se ne zarežejo v zapestje. Pri nakupu se o uporabi in vrsti palic pozanimajte

pri osebi, ki se na to spozna, oziroma pri prodajalcu. V ta namen je dobro kupovati v specializiranih trgovinah, kjer vam običajno lahko bolj strokovno svetujejo.

Blagovne znamke

Med vodilnimi oziroma najbolj kakovostnimi proizvajalci pohodniških palic so Leki, Komperdell, Gabel, Kohla in Black Diamond. Pohodniške palice sicer proizvajajo še vrsta drugih proizvajalcev, v Sloveniji pa se s proizvodnjo pohodniških palic npr. ukvarja podjetje Tehnomat Kranj.

Viri

Mlač Bine (1999): Oprema za gore in stene. Planinska zveza Slovenije, Ljubljana.

Spletne strani:

<http://www.geocities.com/pdgrmada/oprema/nahrbtniki.htm>

<http://www.trekpoles.com/>

<http://www.leki.com/>

<http://www.kohla.at/home.php>

<http://www.backpacking.net/trekpole.html>

pripravila Marko Fabčič in Aljoša Rehar

Ta kratke

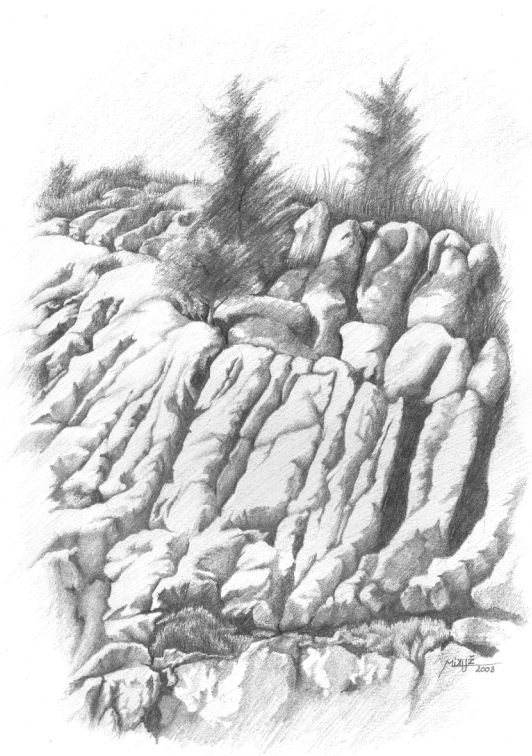
... s peš romanja iz Vipave na Sveto goro. Ko smo pohodniki prispeli do Predmeje, se jih je večina s steklenicami zapodila k pipi z vodo in si polnila steklenice z vodo za nadaljnjo pot. Nato je eden od pohodnikov pripomnil, **da če bi bila voda dobra, bi imele žabe 80 kil in več.**

... še ena s pohoda na Sveto goro. Na letošnjem pohodu – romanju smo s seboj imeli tudi duhovnega vodjo oziroma župnika. Ker je pot iz Vipave na Sveto goro dolga in naporna, je tudi župnik omagal. Del poti se je nato vozil s spremnim vozilom, ki je spremljalo nas, pohodnike. Kadar je spremno vozilo peljalo mimo nas, so mladinci zakričali: **»Umaknite se, prihaja papamobil!«**

... o **članstvu v letu 2004**. V lanskem letu je Planinsko društvo Vipava imelo skupaj 185 članov, od tega 12 članov s članarino A, 89 tako imenovanih B-članov, 25 članov s članarino S+Š in 59 članov s članarino P+O, osem pa se jih je odločilo za družinsko članarino.

... o nastajanju nove poti. Pod vodstvom Danila Naglosta in drugih se snuje tako imenovana **podraško-vrhovska Jakobova pot**, ki se vije mimo desetih cerkva in jo je predlagal pokojni podraški župnik, profesor in nekdanji predsednik PD Vipava Otmar Črnilogar. Pohodniki oziroma romarji so pot, ki naj bi se imenovala Otmarjeva desetka ali Otmarjeva pot, doslej organizirano prehodili že dvakrat, prvič konec februarja letos. Ko bo pot v celoti nared, naj bi bila javnosti predstavljena v posebni zloženki.

... o novi številki Vipavskih žvižgovcev. Društvo je tudi po lanskem mladinskem planinskem taboru, ki se je odvijal v Kamniški Bistrici, v omejeni nakladi izdalo **taborni bilten** z naslovom Vipavski žvižgovci, v katerem je podrobno opisano dogajanje na taboru.

... o obletnicah. Planinska zveza Slovenije oziroma slovenski planinci letos obeležujemo kar **dve okrogli obletnici**. Letos namreč mineva 110 let od postavitve Aljaževega stolpa na vrhu Triglava, enako visoko obletnico pa praznuje tudi osrednja slovenska planinska revija – Planinski vestnik.

zbrala Leon Kodre in Aljoša Rehar

Članarina v letu 2005

V zadnjih letih se število članstva v krovni planinski organizaciji oziroma planinskih društvih drastično zmanjšuje. V letu 2004 je bilo v 245 članicah Planinske zveze Slovenije samo še 53.743 članov, ki so plačali članarino. To je v primerjavi z letom poprej kar 11 odstotkov manj. Takšni podatki zahtevajo resen razmislek in čim prejšnje ukrepanje društev v smeri ohranjanja in pridobivanja novih članov.

Tega se vedno bolj zavedajo tudi v Planinski zvezi Slovenije, zato so letos članarini namenili posebno pozornost v obliki obsežnejših pojasnil, kaj članarina prinaša tako članom kot društvom. Ta pojasnila povzemamo v sledečem besedilu.

Vrste članstva in znesek priporočene članarine za leto 2005:

Vrste članstva v letu 2005	Članarina 2005
A – najbolj aktivni člani z največ ugodnostmi	11.000
Ad – družinska članarina z družinskim popustom	10.340
B – aktivni člani z večino ugodnosti, starejši od 18 let	4.100
Bd – družinska članarina z družinskim popustom	3.460
B1 – osebe, starejše od 70 let, z ugodnostmi B-članov	2.500
PNO (opravilno nesposobni člani) – odrasli	2.000
S+Š – srednješolci in študenti do 26. leta starosti ali mladi, ki niso zaposleni in so brez lastnih dohodkov	2.600
S+Šd – družinska članarina z družinskim popustom	2.260
P+O – predšolski in osnovnošolski otroci	1.000
P+Od – družinska članarina z družinskim popustom	860
PNO – (opravilno nesposobni člani) – otroci do 16. leta	1.000

Družinska članarina je namenjena družinam (za družinske člane štejejo poleg staršev še mladi do 26. leta, ki niso zaposleni ali so brez lastnih dohodkov) in je seštevek dejanskih vrst članarine, ki članom družine glede na njihovo starost pripadajo. Priznava se le ob skupnem plačilu članarine za vse člane družine, nakar se na skupni znesek, po

odbitku stroškov, vezanih na pravice članov, prizna 20 % popusta. Za družino se štejeta tudi samohranilka ali samohranilec z vsaj enim otrokom.

Deset pomembnih prednosti članstva v PZS:

PRVA PREDNOST

Člani PZS z veljavno planinsko izkaznico imajo 50-odstotni popust na prenočnino v planinskih kočah PZS in so pri tem oproščeni tudi plačila turistične takse.

DRUGA PREDNOST

Na osnovi posebnega sporazuma o reciprociteti imajo vsi člani PZS popust tudi pri prenočevanju v več kot 1.300 kočah partnerskih planinskih organizacij v Alpah in Pirenejih. To so: Nemčija: DAV – Deutscher Alpenverein; Liechtenstein: LAV – Liechtensteiner Alpenverein; Avstrija: OeAV – Österreichischer Alpenverein; Italija: CAI – Club Alpino Italiano in AVS – Alpenverein Südtirol; Švica: CAS – Club Alpin Suisse, AACBa – Akademischer Alpenclub Basel, AACB – Akademischer Alpenclub Bern, CAAG – Club Alpin Académique Geneve in AACZ – Akademischer Alpenclub Zürich; Francija: CAF – Club Alpin Français; Španija: FEDME – Federacion Española de Deportes de Montaña; Nizozemska: NKBV – Nederlandse Klim – en Bergsport Vereniging; Belgija: BAC – Belgische Alpen Club; Velika Britanija: AC – Alpine Club; Luxembourg: GAL – Groupe Alpin Luxembourgeois. Poseben bilateralni sporazum pa velja tudi s PSH – Planinarskim savezom Hrvatske.

Vse našteje ugodnosti so podrobno navedene tudi v Obvestilih PZS, Planinskem koledarčku in na spletnih straneh PZS.

TRETJA PREDNOST

Člani planinske organizacije (razen kategorije članstva PNO) so zavarovani v gorah Slovenije, Evrope in celotne Turčije za primer trajne invalidnosti za vsoto do 2,000.000 SIT (A-člani do 6,000.000 SIT), za primer nezgodne smrti pa za 1,000.000 SIT (A-člani za 3,000.000 SIT).

ČETRТА PREDNOST

Člani planinske organizacije, razen kategorije P+O, so zavarovani za odgovornost in poškodbo stvari za vsoto do 3,150.000 SIT, za nezgodno smrt oziroma poškodbo druge osebe pa za 10,500.000 SIT.

PETA PREDNOST

Člani planinske organizacije (razen kategorije članstva PNO) so zavarovani tudi v primeru reševanja izven Slovenije, v gorah Evrope in celotne Turčije, ter prevoza v domovino v vrednosti do 650.000 SIT (A-člani do 1,900.000 SIT). Člani ob včlanitvi oziroma plačilo članarine na matičnem planinskem društvu prejmejo poseben kartonček s potrdilom o sklenjenem zavarovanju, s katerim v primeru nesreče v tujini dokažejo, da imajo krite stroške reševanja.

Trajanje zavarovanja in jamstva

Zavarovanje je veljavno, če je članarina poravnana pred nesrečo. Priporočamo, da članarino, ki že vključuje strošek zavarovanja, poravnate v času od 15. decembra do 31. januarja. Zavarovalno jamstvo začne veljati ob 24.uri tistega dne, ko je bila plačana članarina oziroma premija.

ŠESTA PREDNOST

Zavarovanje članov PZS izvaja Zavarovalnica Tilia, d. d., Novo mesto. Poleg osnovnega zavarovanja so članstvu na voljo dodatna zavarovanja z ugodnimi komercialnimi popusti. Podrobnejše informacije o vseh ugodnostih in njihovem koriščenju dobite na svojem društvu, na PZS, v Obvestilih PZS ali na spletnih straneh PZS.

SEDMA PREDNOST

Člani planinske organizacije imajo 10% popust pri nabavi vseh publikacij in zemljevidov, ki jih izdaja Planinska založba. Ta ugodnost je z enakimi popusti na voljo tudi planinskim društvom, če želijo edicije PZS posredovati svojim članom. Osebe, ki si izberejo kategorijo članstva A, prejmejo letno ugodneje tudi 11 številčk najstarejšega slovenskega glasila Planinski vestnik. V primeru, da je v družini več A-članov, lahko tisti, ki se tako odločijo, namesto naročnine na Planinski vestnik uporabijo možnost uveljavljanja nabave edicij v Planinski založbi v vrednosti 6.000 SIT.

OSMA PREDNOST

Vsak A-član PZS prejme ob vpisu oziroma plačilu članarine tudi Planinski koledarček za tekoče leto. Ta prinaša mnogo koristnih nasvetov, podatke o vzgojno-izobraževalnih akcijah in drugih pomembnejših prireditvah, podatke o planinskih kočah in naslove članov PZS ter podrobnejše podatke o ugodnostih, ki so jih deležni člani PD ali PD kot celota.

DEVETA PREDNOST

Z včlanitvijo v PZS preko enega od 245 PD po vsej Sloveniji boste postali član organizacije, ki šteje več kot 50.000 članov vseh starosti. Med njimi je tudi 15.000 predšolskih in osnovnošolskih otrok do vključno 9. razreda osnovne šole ter 8.400 srednješolcev in študentov do 26. leta starosti, kar kaže na velik delež mladih in obeta rast in razvoj planinske organizacije tudi v prihodnje. Med nami boste zanesljivo našli enako misleče ljubitelje gorske narave, družbo v aktivnostih, ki so vam všeč – in nove prijatelje na gorskih poteh.

DESETA PREDNOST

Člani PZS, ki se pri nakupu izkažejo z veljavno planinsko izkaznico, dobijo posebne popuste v nekaterih podjetjih, ki imajo prodajalne športne opreme in obutve po vseh Sloveniji. To so trgovine IntAct, Alpina Žiri, Sport Extreme, Annapurna Way Tomas Šport 2, Iglu Sport in Promontana Kranj (več o tem na spletni strani PZS).

**HRANILNO KREDITNA SLUŽBA p.o.
VIPAVA**

GLAVNI TRG št. 15, 5271 VIPAVA
Telefon : **(05) 3664-500, 3664-508**
Telefax : **(05) 3664-510**

Transakcijski račun : **19100 -**

0006400017

**OHRANJAMO TRADICIJO, SKRBIMO ZA
RAZVOJ!**

**PREPRIČAJTE SE O NAŠI UGODNI PONUDBI
BANČNIH STORITEV:**

- najnižja provizija za plačilo položnic
- ugodni krediti
- vodenje transakcijskih računov za fizične in pravne osebe
- nakup in prodaja vrednostnih papirjev
- izplačilo pokojnin
- obročno varčevanje s stimulatивно obrestno mero

NOVO! NOVO! NOVO!

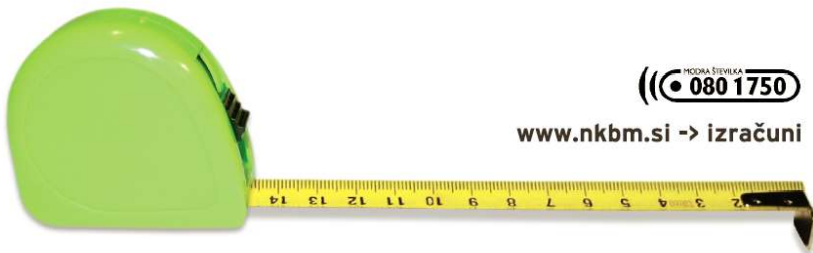
HKS KONTO d.o.o.

Lažje in hitreje do urejene poslovne knjige.

Odmerite si svoj dom!

Ugoden kredit je **cenejši**, zato si lahko s prihrankom **odmerite prostornejši dom**. V Novi KBM smo za komitente in **nekomitente** pripravili stanovanjske kredite z nizko efektivno obrestno mero (EOM). Vezani so na evro (valutna klavzula EURIBOR) z dobo odplačevanja tudi do 25 let, kot **novost** pa vam ponujamo **zelo ugodne kredite vezane na švicarski frank** (valutna klavzula LIBOR CHF). Krediti so v celoti izplačljivi **v gotovini** na vaš transakcijski račun. Obiščite eno od naših navedenih poslovalnic, kjer boste skupaj s svetovalcem našli kredit po vaši meri, sklenitelje pogodb pa čaka praktično darilce. Informacije na spletni strani in brezplačni telefonski številki.

Nova KBM d.d., Vite Križevnjakova, 2000 Kranj

MODNA ŠTEVILKA
((•0801750))

www.nkbm.si -> izračuni

STANOVANJSKI KREDIT

Nova KBM d.d.

Nova Gorica, Delpinova 7a; **Dobrovo**, Trg 25. maja 5; **Ajdovščina**, Goriška 25 c; **Idrija**, Lapajnetova 41; **Tolmin**, Trg maršala Tita 14; **Koper**, Ferrarska 12.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D.D.
OBMOČNA ENOTA NOVA GORICA

Predstavništvo Ajdovščina
Goriška cesta 23a
tel: 05 365 86 00

Zastopstvo Vipava
Glavni trg 16
tel: 05 368 50 62

BAR KRHNE
ČIPIĆ KRHNE IVANKA
S.P.

GLAVNI TRG 5, VIPAVA

Sluga

Trgovina
z gradbenim materialom d.o.o.

DROGERIJA TERČELJ

MAGDA TERČELJ s.p.

Tovarniška cesta 2c, Ajdovščina
05 36 61 160

se vsem zahvaljuje za obisk
in se priporoča tudi vnaprej!

Izleti v letu 2005

Datum	Aktivnost	Težavnost
1. januar	Novoletno srečanje na Plazu	Lahka kopna
23. januar	Pohod iz Skadanščine na Slavnik	Lahka kopna
20. februar	Viševnik	Tekma
13. marec	Dolina Glinščice	Lahka kopna
marec	Planinsko orientacijsko tekmovanje	Lahka snežna
17. april	Hleviška planina in Antonijev rov	Lahka kopna
22. maj	Ratitovec	Lahka kopna
4.-5. junij	Pohod iz Vipave na Sveto Goro	Zahtevna kopna
24.-30. julij	Mladinski planinski tabor	Tabor
27.- 28. avgust	Piz Boe in Marmolada (Italija – Dolomiti)	Zelo zahtevna kopna
4. september	Storžič	Zahtevna kopna
9. oktober	Dolina Dunje (Italija)	Lahka kopna
oktober	Planinsko orientacijsko tekmovanje	Tekma
6. november	Janče	Lahka kopna
4. december	Čičarija	Lahka kopna

Zahtevnost poti

Lahka kopna – tura poteka v kopnih razmerah na terenu, ki pri hoji ne zahteva uporabe rok; tudi čas hoje je običajno krajši.

Lahka snežna – tura poteka v zimskih razmerah na terenu, ki pri hoji ne zahteva uporabe rok; čas hoje je običajno srednje dolg.

Zahtevna kopna – tura poteka v kopnih razmerah na terenu, ki pri napredovanju občasno zahteva tudi uporabo rok; čas hoje je daljši.

Zelo zahtevna kopna – tura poteka v običajno kopnih razmerah na terenu, ki na več odsekih pri hoji zahteva uporabo rok; čas hoje je običajno zelo dolg.

Družinski popust

Na izletih vipavskih planincev imajo vse družine poseben popust: v kolikor se izleta udeleži več članov iste družine, bosta za izlet plačala samo dva člana, za ostale družinske člane pa bo izlet brezplačen. Večina izletov bo izvedena v dveh različicah: za manj in bolj utrjene planince.

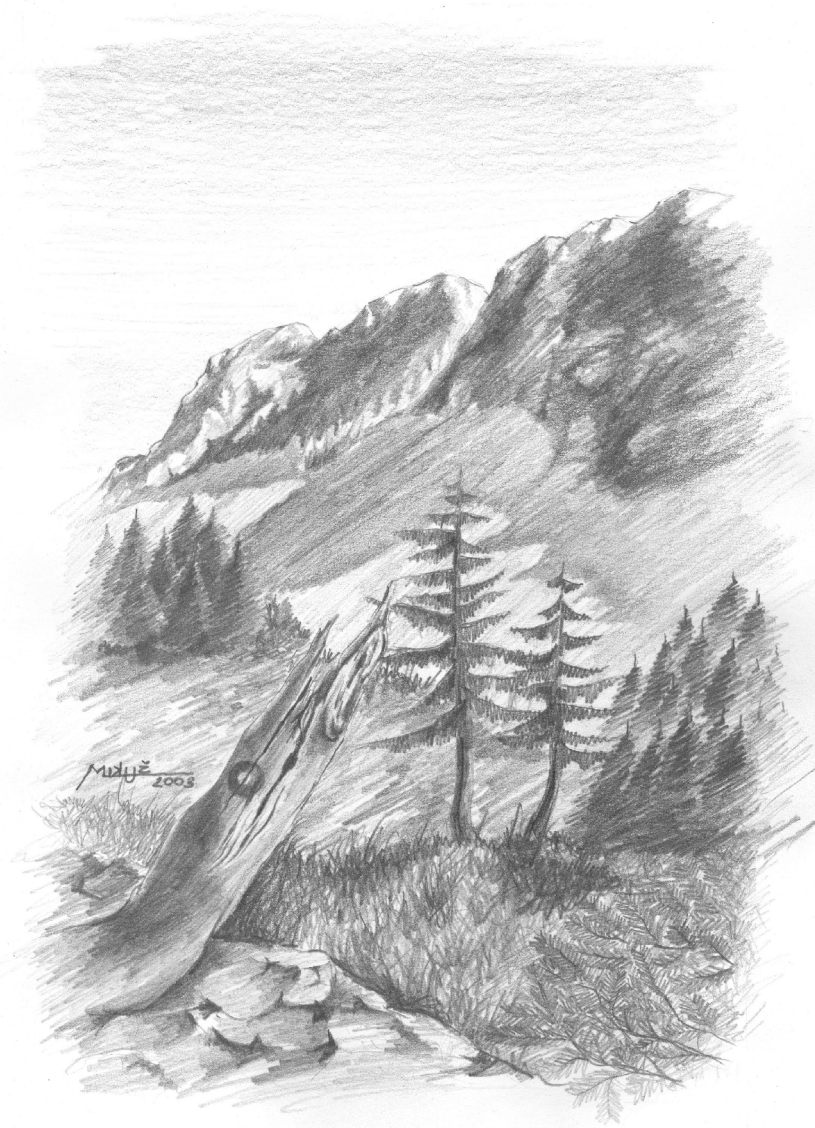
Informacije

Ostale informacije v zvezi z izlety, članarino in drugimi dejavnostmi vam nudita:

Jurij Nabergoj (05) 36 87 056, (031) 308 636 in Aljoša Rehar (041) 390 769

Članarino lahko tudi v letu 2004 poravnate v trgovini Cajna, na Beblerjevi 6 v Vipavi (tel.: 05 36 65 535).

PD Vipava vam želi veselo in varno leto v gorah!

Mudujc
2003